

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada - Government

Ministria e Shëndetësisë - Ministarstvo Zdravstva – Ministry of Health

UDHËZIMIN ADMINISTRATIV (Shëndetësi) NR. 05/2023
VËREJTJET E KOMBINUARA

Ministri i Ministrisë së Shëndetësisë,

Ministri i Ministrisë së Shëndetësisë, në mbështetje të nenit Neni 6 paragrafi, 13, 18 dhe 19 të Ligjit Nr.04/L-156 Për Kontrollin e Duhanit (Gazeta Zyrtare Nr. 13, 07/05/ 2013), Shtojcën 1, paragrafi 6 nënparagrafi 6.1 të Rregullores Nr. 14/2023 për fushat e përgjegjësisë administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive si dhe nenit 38 paragrafit 6 të Rregullores së Punës së Qeverisë Nr.09/2011 (Gazeta Zyrtare Nr. 15, 12.09.2011),

Nxjerr:

UDHËZIMIN ADMINISTRATIV NR. 05/ 2023 VËREJTJET E KOMBINUARA

Neni 1 Qëllimi

1. Ky Udhëzim Administrativ përcakton rregullat për vendosjen e fotografive me ngjyra apo ilustrimeve të tjera dhe tekstit në paketimet e produkteve të duhanit ose të ngjashme për të:

1.1. ngritur njohuritë e duhanpirësve mbi efektet shëndetësore që shkakton përdorimi i produkteve të duhanit;

1.2. siguruar efekt të vazhdueshëm të vërejtjeve shëndetësore në paketimet e produkteve të duhanit;

1.3. inkurajuar ndërprerjen e pirjes së duhanit dhe dekurajuar nisjen ose rinisjen e pirjes së duhanit.

2. Ky Udhëzim Administrativ është përafuar pjesërisht me Direktivën 2014/40/EU të Parlamentit Evropian dhe Këshillit e 3 prillit 2014 mbi përafrimin e ligjeve, rregulloreve dhe dispozitave administrative të Shteteve anëtare në lidhje me prodhimin, paraqitjen dhe shitjen e duhanit dhe të produkteve të përafërta dhe shfuqizimin e Direktivës 2001/37/EC Gazeta Zyrtare Nr. L 127/1.

Neni 2 Fusha e zbatimit

Ky Udhëzim Administrativ do të zbatohet në paketimet e të gjitha llojeve të produkteve të duhanit për tymosje, produkteve të duhanit që nuk tymosen dhe produktet e reja të duhanit.

Neni 3 Përkufizimet

1. Për qëllime të këtij Udhëzimi Administrativ, do të zbatohen përkufizimet e përcaktuara në nenin 2 të Ligjit për Kontrollin e Duhanit Nr.04 /L-156 dhe këto përkufizime:

1.1. 'Paketim i jashtëm' nënkupton çdo formë të paketimit i cili përmban një apo më shumë paketime njësi dhe që del në treg; mbështjellësit transparent nuk konsiderohen si paketim i jashtëm;

1.2. 'Paketim njësi' nënkupton paketimin më të vogël individual të produkteve të duhanit ose të ngjajshme që dalin në treg;

1.3. 'Qese xhepi' nënkupton një paketim njësi që përmban produkte të duhanit për tymosje që mund të jetë në formëtë një xhepi drejtkëndësh me llapë ose në formë të një qese e cila qëndron vertikalisht;

1.4. 'Vërejtje shtesë' nënkupton tekstin përcjellës të fotografisë në vërejtjen e kombinuar të paraqitur në librarinë e vërejtjeve shëndetësore;

1.5. 'Vërejtje e kombinuar' nënkupton vërejtje e përbërë nga fotografia apo ilustrimi tjetër dhe teksti përkatës i vërejtjes shtesë i përcaktuar në Librarinë e vërejtjeve shëndetësore;

1.6. 'Libraria e vërejtjeve shëndetësore' nënkupton dokumentin e vënë në dispozicion nga Ministria e Shëndetësisë i cili përmban vërejtjet e kombinuara, vërejtjet e përgjithshme dhe mesazhin informues;

1.7. 'Duhan për thithje me llullë' nënkupton duhanin apo produktet e duhanit që mund të përdoret përmes procesit të djegjes dhe ekskluzivisht për përdorim me llullë;

1.8. 'Duhan mbështjellë-vet' nënkupton duhanin apo produktet e duhanit që mund të përdoret për të bërë cigaret nga vet konsumatori apo shitësi me pakicë;

1.9. 'Duhan për çibuk me ujë apo nargjile' nënkupton duhanin apo produktet e duhanit që konsumohen nëpërmjet çibukut që përdor sistem me tuba uji;

1.10. 'Produkt i duhanit që nuk tymoset' nënkupton produktet e duhanit që nuk kalojnë nëpër procesin e tymosjes, duke përfshirë duhanin për përlypje, për përdorim me hundë dhe për përdorim oral;

1.11. 'Produkt i duhanit për tymosje' nënkupton produktet e tjera të duhanit, prej produkteve që nuk tymosen dhe përfshijnë por nuk kufizohen në: cigaret, produkte të duhanit për ngrohje, duhanin për thithje me llullë, duhanin mbështjelle-vet, duhanin për çibuk me ujë apo nargjile, purot dhe cigarillot;

1.12. 'Produkt i duhanit i ri' nënkupton produktet e duhanit të cilat:

1.12.1. nuk i takojnë kategorive të mëposhtme: cigareve, produkteve të duhanit për ngrohje, duhanit mbështjelle-vet, duhanit për llullë, duhanit për çibuk me ujë, cigareve puro, cigarillove, duhanit që përlypjet, duhanit për përdorim me hundë, duhanit për përdorim oral; dhe

1.12.2. dalin në treg pas miratimit të këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 4

Libraria e vërejtjeve shëndetësore

1. Me hyrjen në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ, Ministria e Shëndetësisë do të sigurojë dokumentacionin -Librarinë e vërejtjeve shëndetësore që përmban tre shtojca:

Shtojca 1: Vërejtjet shëndetësore të kombin-uara, vërejtjet e përgjithshme dhe mesazhi informues,

Shtojca 2: Ilustrimet e vendosjes së vërejtjeve shëndetësore në paketimet e produkteve të duhanit, dhe

Shtojca 3: Vërejtjet shëndetësore për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboide.

2. Specifikimet teknike për shtypjen e vërejtjeve shëndetësore duhet të jenë në përputhje me nenin 9 të këtij Udhëzimi Administrativ.

3. Specifikimet teknike për shtyp mund të ndryshohen vetëm nga Ministria e Shëndetësisë.

4. Libraria e vërejtjeve shëndetësore përditësohet në baza vjetore me vendim nga Ministri i Shëndetësisë.

5. Libraria e vërejtjeve shëndetësore do të vihet në dispozicion si shtojcë e këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 5

Vërejtjet e përgjithshme dhe mesazhi informues në produktet e duhanit që tymosen

1. Çdo paketim njësi dhe çdo paketim i jashtëm i produkteve të duhanit për tymosje duhet të përmbajë:

1.1. vërejtjen e përgjithshme sipas Librarisë së vërejtjeve shëndetësore;

1.2. mesazhin informues: 'Tymi i duhanit përmban mbi shtatëdhjetë (70) substanca që shkaktojnë kancerin';

1.3. vërejtjen e përgjithshme dhe mesazhi informues duhet të shtypen në të dyja gjuhët, në gjuhën shqipe dhe në gjuhën serbe.

2. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboide vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në pjesën e poshtme të sipërfaqes anësore të dukshme të paketimit njësi, ndërkaq mesazhi informues duhet të paraqitet në pjesën e poshtme të sipërfaqes tjetër anësore të dukshme të paketimit njësi.

3. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit me një palosje, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në pjesën e lartë të sipërfaqes së brendshme të llapës së qeses dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në pjesën e lartë të anës së përparme të xhepit.

4. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit me dy palosje, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në pjesën lartë të sipërfaqes së brendshme të llapës së qeses dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në pjesën e lartë të anës së përparme të xhepit.

5. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në njëren gjysmë të bazës së qeses dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në gjysmën tjetër të bazës së qeses.

6. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë cilindrike, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në sipërfaqen e jashtme të kapakut dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në sipërfaqen e brendshme të kapakut.

7. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të kutisë-krah me kapak që varet, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në pjesën e lartë të sipërfaqes ballore të dukshme të paketimit njësi dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në pjesën e lartë të sipërfaqes anësore të dukshme të paketimit njësi. Vërejtjet duhet të vendosen në pjesën e lartë të sipërfaqes së rezervuar për ato, menjëherë përfundi buzës së poshtme të kapakut.

8. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të kutisë-krah me kapak që hiqet, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në pjesën e lartë të sipërfaqes së pasme të dukshme të paketimit njësi dhe mesazhi informues duhet të paraqitet në pjesën e lartë të sipërfaqes anësore të dukshme të paketimit njësi. Vërejtjet duhet të vendosen në pjesën e lartë të sipërfaqes së rezervuar për ato, menjëherë përfundi buzës së poshtme të kapakut.

9. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të një tubi cilindrik njësh për puro, vërejtja e përgjithshme duhet të paraqitet në 65% të sipërfaqes së përgjithshme të tubit.

10. Vërejtja e përgjithshme dhe mesazhi informues, duhet të mbulojnë 65% të sipërfaqes në të cilën shtypen.

11. Vërejtja e përgjithshme dhe mesazhi informues duhet të:

11.1. shtypen në fontin e zi Helvetik të theksuar dhe në sfond të verdhë;

11.2. shtypen në qendër të sipërfaqes së rezervuar për ato dhe të shtrihet në proporcionin më të madh të mundshëm të sipërfaqes së rezervuar për këto vërejtje;

11.3. shtypen paralelisht me skajin e sipërfaqes anësore të paketimit njësi dhe të paketimit të jashtëm në formë të kuboidit.

12. Vërejtjet e përgjithshme duhet të korrespondojnë më vërejtjet e kombinuara ashtu siç janë të paraqitura në Librarinë e vërejtjeve shëndetësore.

13. Dukja dhe vendosja e vërejtjeve të përgjithshme dhe mesazhit informues në paketim duhet të bëhet sipas mënyrës së ilustruar në Librarinë e vërejtjeve shëndetësore.

Neni 6

Vërejtjet e kombinuara për produktet e duhanit për tymosje

1. Çdo paketim njësi dhe çdo paketim i jashtëm i produkteve të duhanit për tymosje duhet të përmbajë vërejtjet e kombinuara.
2. Vërejtja e kombinuar përveç fotografisë me ngjyra dhe vërejtjes shtesë mund të përmbajë edhe informacione për ndërprerjen e duhanit siç janë numri i telefonit, e-mail adresa ose faqet e internetit, që kanë për qëllim të informojnë duhanpirësit për programet në dispozicion të cilat ndihmojnë personat që dëshirojnë të ndërprerjen përdorimin e duhanit. Këto informacione mund të vendosen vetëm kur përcaktohen dhe kërkohen nga Ministria e Shëndetësisë.
3. Vërejtja e kombinuar në anën e përparme duhet të jetë në gjuhën shqipe dhe në anën e pasme duhet të jetë në gjuhën serbe.
4. Vërejtja e kombinuar duhet të mbulojë 65% të sipërfaqes së dukshme të anës së përparme dhe 65% të sipërfaqes së dukshme të anës së pasme të paketimit njësi dhe të çdo paketimi të jashtëm.
5. Vërejtjet e kombinuara duhet të paraqiten në pjesën e lartë të paketimit njësi dhe paketimit të jashtëm dhe të pozicionohen në të njëjtin drejtim me informacionet e tjera të paraqitura në atë sipërfaqe të paketimit.
6. Përjashtimisht nga paragrafi i mësipërm, tek paketimet njësi të produkteve të duhanit në formë kuboide me kapak “flip top” vërejtjet e kombinuara duhet të paraqiten në pjesën e poshtme të paketimit.
7. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboide, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në anën e përparme dhe të pasme të dukshme të paketimit njësi dhe të çdo paketimi të jashtëm.
8. Për paketimet e duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit me një palosje, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në anën e përparme të dukshme qeses (sipërfaqja e jashtme e llapës) dhe në anën e pasme të dukshme të qeses së xhepit.
9. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit me dy palosje, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në anën e përparme të dukshme të qeses (pjesën e lartë) dhe në anën e pasme të dukshme të qeses (pjesën e lartë).
10. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në pjesën e lartë të dukshme të anës së përparme dhe të pasme të qeses. Për qeset të cilat mbyllën me “zinxhir” apo mbyllje tjetër, duhet të jenë të pozicionuara përfundim “zingjirit” apo mbylljes tjetër.

11. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë cilindrike, të dy vërejtjet e kombinuara duhet të pozicionohen në distancë të njëjtë nga njëra tjetra dhe secila duhet të mbulojë 65% të gjysmës së sipërfaqes së përgjithshme të paketimit cilindrik. Vërejtjet duhet të vendosen në pjesën e lartë të sipërfaqes së rezervuar për ato, menjëherë përfundi buzës së poshtme të kapakut.

12. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të kutisë kuboide që qëndron horizontalisht me kapak që varet, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në anën e dukshme të përparme të paketimit njësi (sipërfaqen e jashtme të kapakut) dhe në sipërfaqen e brendshme të kapakut. Vërejtjet duhet të vendosen në pjesën e lartë të sipërfaqes së rezervuar për ato.

13. Për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë të kutisë kuboide, që qëndron horizontalisht me kapak që hiqet, vërejtja e kombinuar duhet të paraqitet në anën e dukshme të përparme të paketimit njësi (sipërfaqen e jashtme të kapakut) dhe në sipërfaqen e brendshme të kapakut. Vërejtjet duhet të vendosen në pjesën e lartë të sipërfaqes së rezervuar për ato.

14. Pavarësisht madhësisë së paketimit njësi të cigareve, vërejtja e kombinuar duhet të ketë këto dimensione:

14.1. gjatësia: jo më pak se 44 mm;

14.2. gjerësia: jo më pak se 52 mm.

15. Vërejtjet e kombinuara duhet:

15.1. secila nga vërejtjet e kombinuara duhet të shtypet në numër të barabartë të njësive të paketimit.

15.2. të gjitha vërejtjet e kombinuara duhet të jenë të shtypura në numër të barabartë të paketimeve njësi brenda një paketimi të jashtëm, që të jenë të ndryshme nga njëra tjetra.

16. Vërejtja shtesë duhet të:

16.1. shtypet në fontin e bardhë Helvetik të theksuar dhe në sfond të zi;

16.2. shtypet në qendër të sipërfaqes së rezervuar për ato dhe të shtrihet në proporcionin më të madh të mundshëm të sipërfaqes së rezervuar për këto vërejtje.

17. Dukja dhe vendosja e vërejtjeve të kombinuara në paketimin e produkteve të duhanit duhet të bëhet sipas mënyrës së ilustruar në Librarinë e vërejtjeve shëndetësore.

Neni 7

Vërejtjet shëndetësore për produktet e duhanit që nuk tymosen

1. Çdo paketim njësi dhe çdo paketim i jashtëm i produkteve të duhanit që nuk tymoset duhet të ketë vërejtjen shëndetësore të përgjithshme në vijim: "Ky produkt i duhanit dëmton shëndetin tuaj dhe krijon varësi."

2. Vërejtja shëndetësore e përcaktuar në paragrafin 1, duhet të përputhet me kërkesat e specifikuara në Nenin 5, paragrafi 11 të këtij udhëzimi administrativ. Teksti i vërejtjeve shëndetësore duhet të jetë paralel me tekstin kryesor në sipërfaqen e rezervuar për këto vërejtje. Përveç kësaj, ato duhet të:

2.1.paraqiten në të dy sipërfaqet më të mëdha të paketimit njësi dhe çdo paketimi të jashtëm;

2.2. mbulojnë 32% të sipërfaqes së paketimit njësi dhe çdo paketimi të jashtëm.

Neni 8

Produktet e duhanit të reja

Produktet e reja të duhanit që mund të dalin për qarkullim në treg duhet të zbatojnë kërkesat e këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 9

Integriteti vizual i vërejtjeve shëndetësore

(Vërejtjet e kombinuara, vërejtjet e përgjithshme dhe mesazhi informues)

Vërejtjet shëndetësore në paketimet njësi dhe në çdo paketim të jashtëm duhet të jenë të shtypura në mënyrë që nuk mund të hiqen, të jenë të pashlyeshme dhe plotësisht të dukshme, përfshirë që të mos jenë pjesërisht apo plotësisht të fshehura apo të ndërprera nga banderollat apo pullat tatimore, shenjëzimet e çmimeve, karakteristikat e sigurisë, mbështjellësit, mëveshët, kutitë apo mjetet e tjera. Në paketimet njësi të produkteve të duhanit ndryshe nga cigaret, produktet e duhanit për ngrohje dhe duhanit në qese, vërejtjet shëndetësore mund të fiksohen në formë të fletë-ngjitjes me kusht që nuk mund të shkoqiten apo hiqen. Redaktimi i madhësisë së vërejtjeve të kombinuara duhet të bëhet në shkallë proporcionale. Fotografia dhe teksti duhet të jenë të qarta dhe të lexueshme, pa shtrembërim dhe zbehe të cilësisë në çfarëdo mënyre.

Neni 10

Gjobat mandatore dhe dënimet

Subjektet që shkelin dispozitat e këtij Udhëzimi Administrativ, do të ndëshkohen në bazë të nenit 21, paragrafi 1 të Ligjit për Kontrollin e Duhanit.

Neni 11

Zbatimi

1. Të gjitha produktet e duhanit të cilat importohen apo prodhohen për tregun e Republikës së Kosovës, më së voni gjashtë (6) muaj muaj pas hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi, duhet të përmbajnë vërejtjet shëndetësore të përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ.

2. Të gjitha produktet e duhanit të cilat qarkullojnë në territorin e Republikës së Kosovës, dymbëdhjetë (12) muaj pas hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi, duhet të përmbajnë vërejtjet shëndetësore të përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ.

3. Dymbëdhjetë (12) muaj pas hyrjes në fuqi të këtij Udhëzimi Administrativ, në territorin e Republikës së Kosovës ndalohet qarkullimi në treg i të gjitha produkteve të duhanit që nuk përmbajnë vërejtjet shëndetësore të përcaktuara në këtë Udhëzim Administrativ.

Neni 12

Shtojcat

Shtojca 1: Vërejtjet shëndetësore të kombin-uara, vërejtjet e përgjithshme dhe mesazhi informues,

Shtojca 2: Ilustrimet e vendosjes së vërejtjeve shëndetësore në paketimet e produkteve të duhanit, dhe

Shtojca 3: Vërejtjet shëndetësore për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboide.

Neni 13

Hyrja në fuqi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas nënshkrimit nga ana e Ministrit dhe publikimit në Gazetën Zyrtare.

Dr. Arben Vitia

Ministër i Shëndetësisë
21.09.2023

Libraria e Vërejtjeve Shëndetësore - SHTOJCA 1

VËREJTJET SHËNDETËSORE TË KOMBINUARA, VËREJTJET E PËRGJITHSHME DHE MESAZHI INFORMUES

Udhëzime:

- i. Vërejtjet e kombinuara dhe vërejtjet e përgjithshme duhet të korrespondojnë me njëra tjetrën ashtu siç janë paraqitur më poshtë në këtë dokument, të grupuara në 10 lloje të vërejtjeve të renditura me numër rendor nga 1 deri në 10.
- ii. Çdo paketim i produkteve të duhanit për tymosje duhet të përmbajë vërejtjen e kombinuar, vërejtjen e përgjithshme dhe mesazhin informues.
- iii. Mesazhi informues është i njëjtë për të gjitha paketimet e produkteve të duhanit për tymosje: ***"Tymi i duhanit përmban mbi shtatëdhjetë (70) substanca që shkaktojnë kancerin"***.
- iv. Çdo paketim i produkteve të duhanit që nuk tymoset duhet të ketë vërejtjen shëndetësore të përgjithshme: ***"Ky produkt i duhanit dëmton shëndetin tuaj dhe krijon varësi"***.
- v. Vërejtjet shëndetësore për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboide duhet të merren nga shtojca-3 e librarisë së vërejtjeve shëndetësore. Këto vërejtje janë të formatizuara, me rezolucion dhe cilësi të lartë.
- vi. Mënyra e vendosjes së vërejtjeve shëndetësore për forma të ndryshme të paketimeve të produkteve të duhanit është e ilustruar në shtojcën-2 të librarisë së vërejtjeve shëndetësore.
- vii. Fotografitë me cilësi të lartë të vërejtjeve të kombinuara për të gjitha paketimet e produkteve të duhanit, përveç atyre për paketimet në formë kuboide (këto merren nga shtojca numër 3), mund të shkarkohen në linkun <https://msh.rks-gov.net/Documents/Index/270> apo të kërkohen nga Ministria e Shëndetësisë në email adresën msh.info@rks-gov.net

VËREJTJA 1

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHKAKTON KANCERIN E FYTIT

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Ky duhanpirës është sëmurë nga kanceri i fytit. Laringu i tij është hequr dhe tash mund të merr frymë vetëm nëpërmjet të zgavrës në fytin e tij.

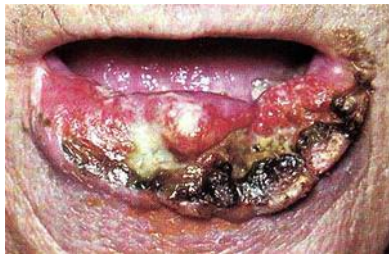
VËREJTJA 2

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHAKTON KANCERIN E GOJËS

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Konsumimi i duhanit shkakton kancerin e gjuhës, buzëve dhe pjesëve të tjera të gojës. Trajtimi mjekësor përfshinë operacione që mund të deformojnë fytyrën tuaj.

VËREJTJA 3

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHKAKTON SËMUNDJE TË ENËVE TË GJAKUT

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Konsumimi i duhanit ngushton dhe bllokton enët e gjakut, duke e reduktuar qarkullimin e gjakut dhe oksigjenit në gjymtyrët tuaja. Me kalimin e kohës, kjo shkakton dhimbje, plagë të hapura dhe gangrenë që shpie në amputimin e gjymtyrëve.

VËREJTJA 4

Vërejtja e përgjithshme:

MBRONI FËMIJËT NGA TYMI I DUHANIT

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Fëmijët që i ekspozohen tymit të duhanit preken nga sëmundje të rrezikshme të mushkërive, infeksione të veshit dhe përjetojnë sulme astmatike.

VËREJTJA 5

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI DËMTON FËMIJËT ENDE PA U LINDUR

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Duhani gjatë shtatzënisë zvogëlon qarkullimin e gjakut në placentë, kufizon oksigjenin dhe ushqyesit e tjerë të fëmijës. Duhani shton rrezikun për abortim, lindje të parakohshme dhe mundësinë që fëmija të lind me tru dhe trup më të vogël.

VËREJTJA 6

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHKAKTON KANCERIN E MUSHKËRIVE

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Duhani shkakton kancerin e mushkërive, emfizemën dhe probleme të tjera të rrugëve të frymëmarrjes. Emfizema shkatërron qeset ajrore të mushkërive. Me kalimin e kohës, frymëmarrja vështirësohet. Ju filloni të vdisni ngadalë nga mungesa e ajrit.

VËREJTJA 7

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI VRET

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Kështu vjen vdekja nga kanceri i mushkërive. Barb Tarbox ka vdekur në moshën 42 vjeçare nga kanceri i mushkërive i shkaktuar nga pirja e duhanit.

VËREJTJA 8

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHKAKTON SULM NË ZEMËR

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Duhani shkakton sëmundje të zembrës duke dëmtuar enët e gjakut dhe furnizimin e zembrës tuaj me gjak. Një vit pas lënies së duhanit zvogëlohet dyfish rreziku nga sëmundjet e zembrës.

VËREJTJA 9

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI ËSHTË VARËSI

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

(b) Vërejtja shtesë

Nikotina shkakton varësi. Pas një kohe të shkurtër ju do ta keni të vështirë të kontrolloni sasinë e duhanit që tymosni ose të lini duhanin. Shumë njerëz nuk e kuptojnë se janë të varur nga duhani deri në momentin kur provojnë ta lënë duhanin.

VËREJTJA 10

Vërejtja e përgjithshme:

DUHANI SHKAKTON SULM NË TRU

Vërejtja e kombinuar:

(a) Fotografia

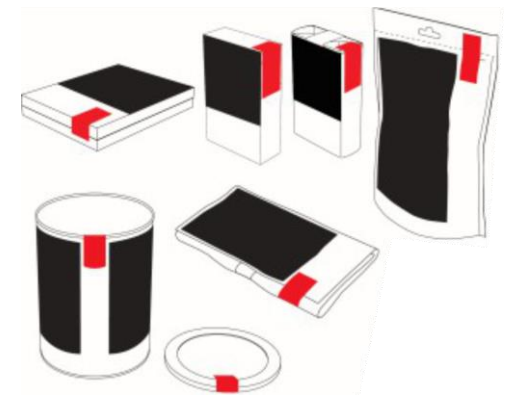
(b) Vërejtja shtesë

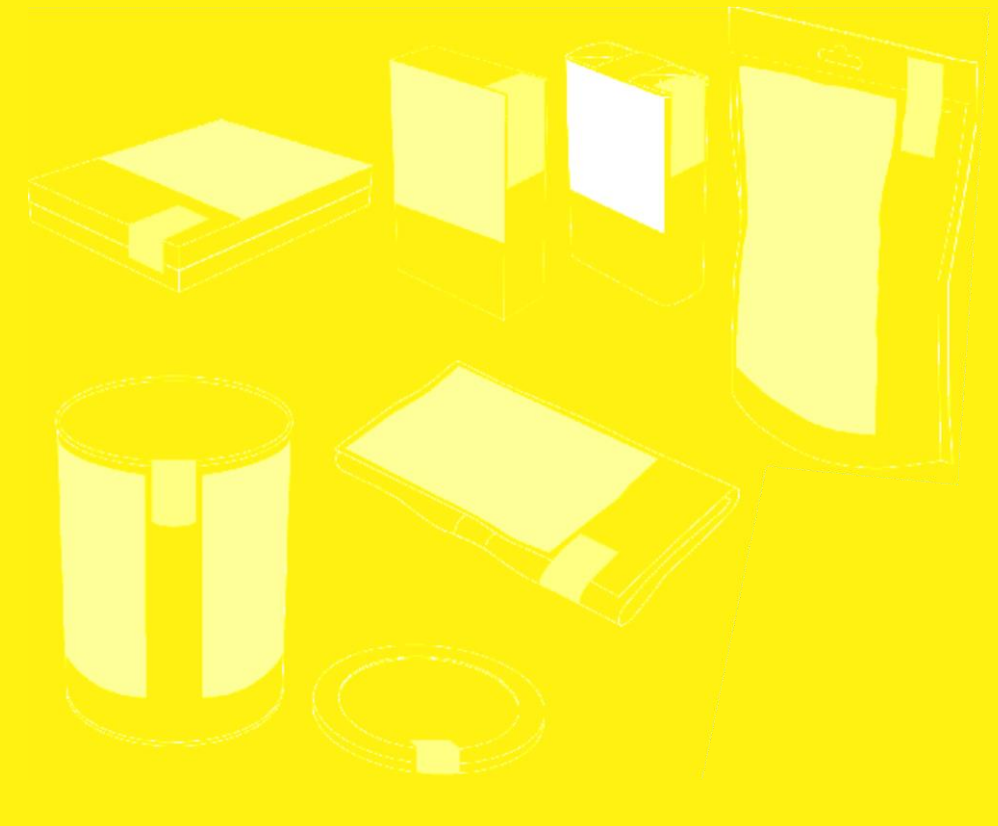
Pirja e duhanit ngushton dhe bllokton arteriet në trurin tuaj. Bllokimi i arterieve shkakton sulm në tru. Sulmi në tru shpie në paralizim të përhershëm, dëmton të folurit, si dhe shkakton paaftësi dhe vdekje.

Libraria e Vërejtjeve Shëndetësore - SHTOJCA 2
Knjižara zdravstvenih upozorenja - ANEKS 2

Ilustrimet e vendosjes së vërejtjeve shëndetësore në paketimet e produkteve të duhanit

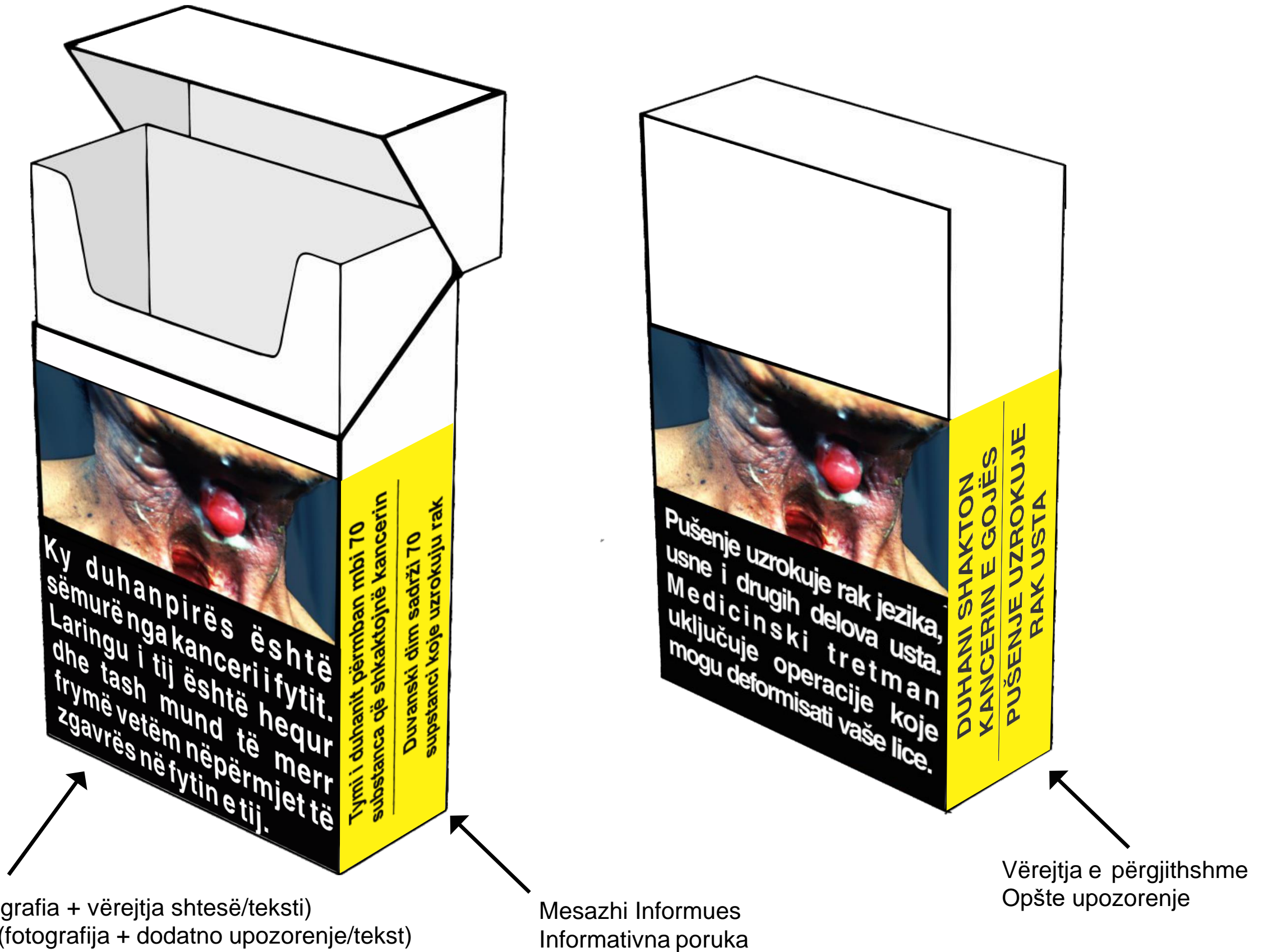
Ilustracije postavljanja zdravstvenih upozorenja na pakovanja duvanskih proizvoda

- 1.1 Paketimet në formë kuboide me kapak flip top
- 1.2 Paketimet në formë kuboide
- 1.3 Paketimet në formë të qeses së xhepit me një palosje
- 1.4 Paketimet në formë të qeses së xhepit me dy palosje
- 1.5 Paketimet në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht
- 1.6 Paketimet në formë cilindrike
- 1.7 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që varet
- 1.8 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që hiqet
- 1.9 Paketimet në formë të tubit cilindrik njësh për puro
- 2.0 Paketimet e jashtme

1.1 Paketimet në formë kuboide me kapak flip top

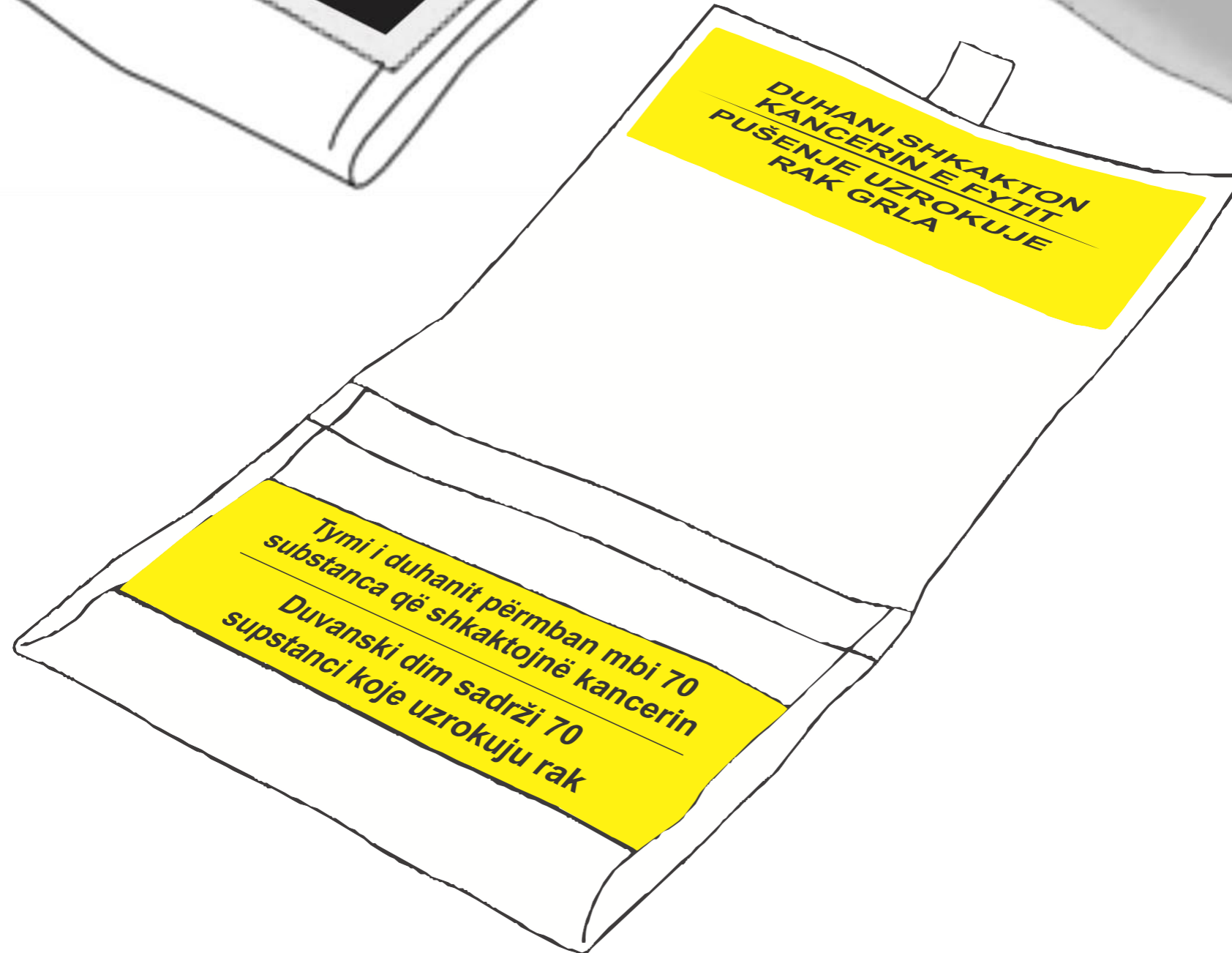

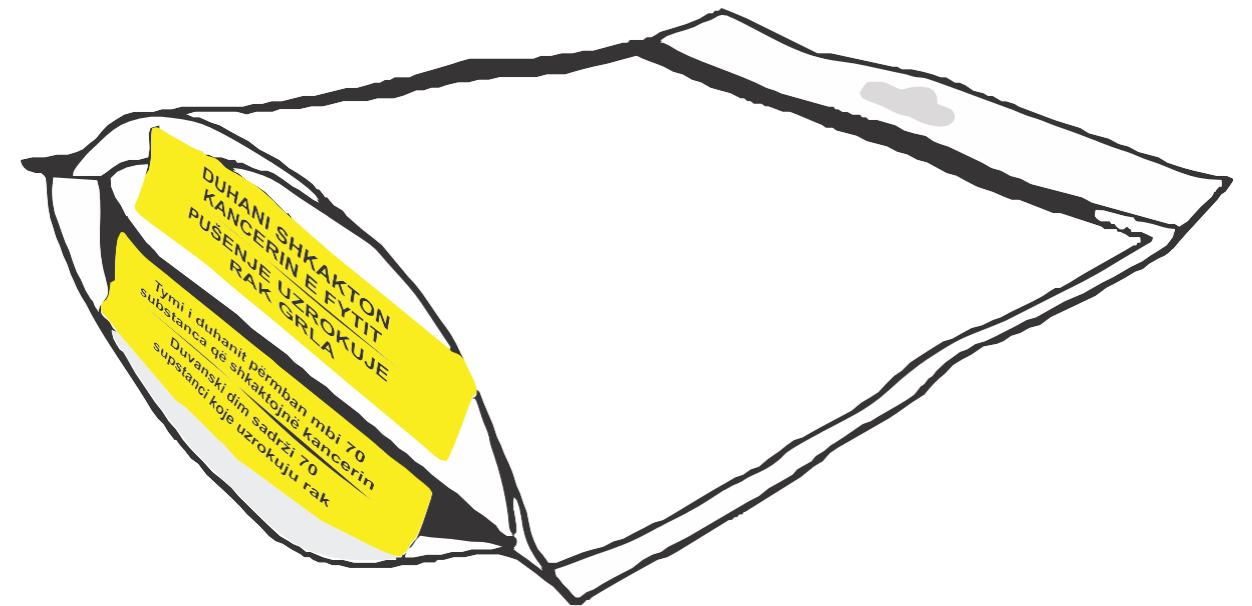

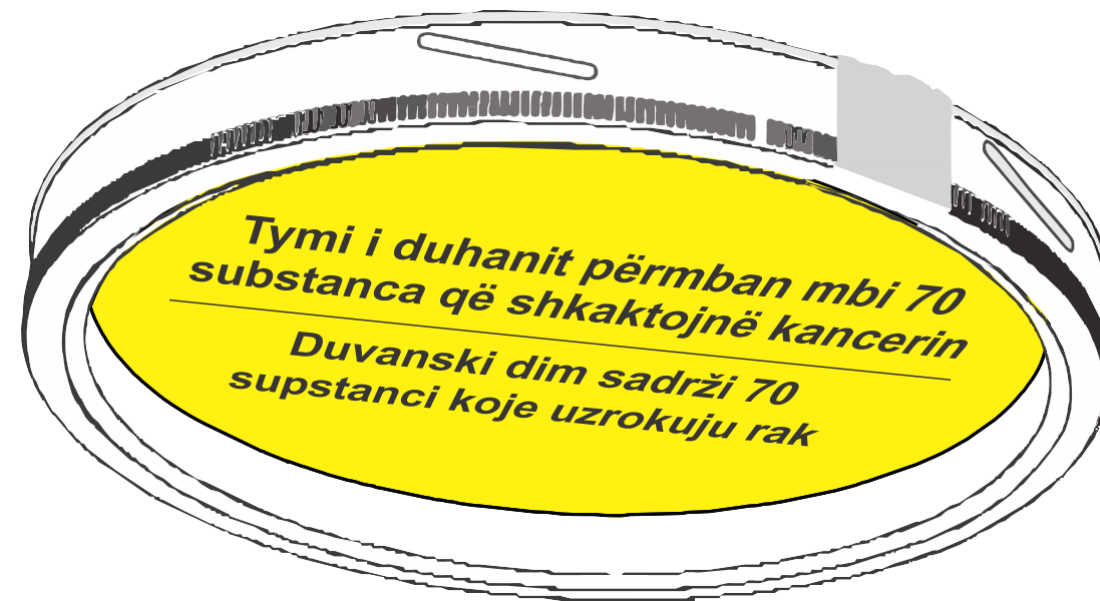
1.4 Paketimet në formë të qeses së xhepit me dy palosje

1.5 Paketimet në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht

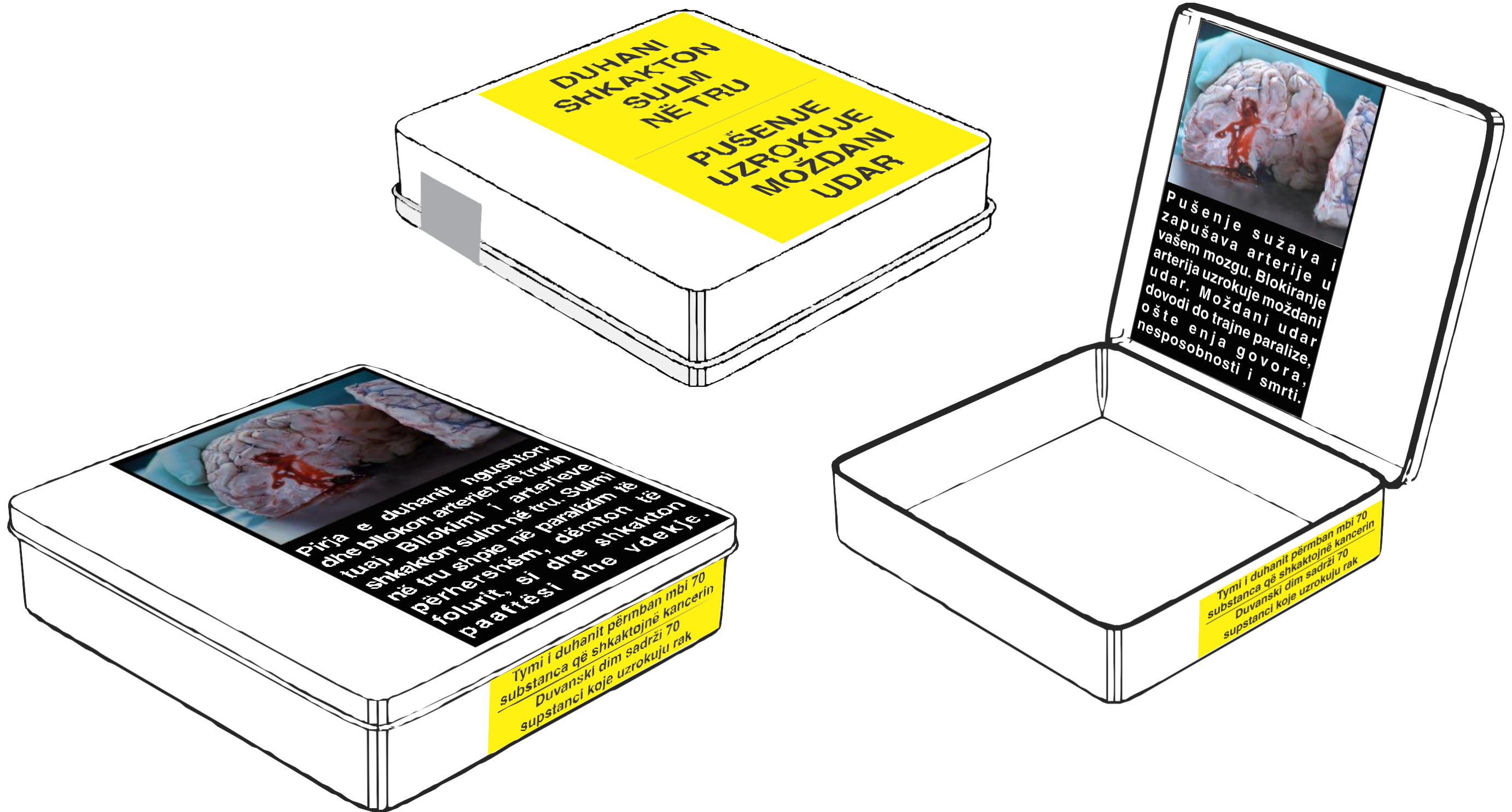

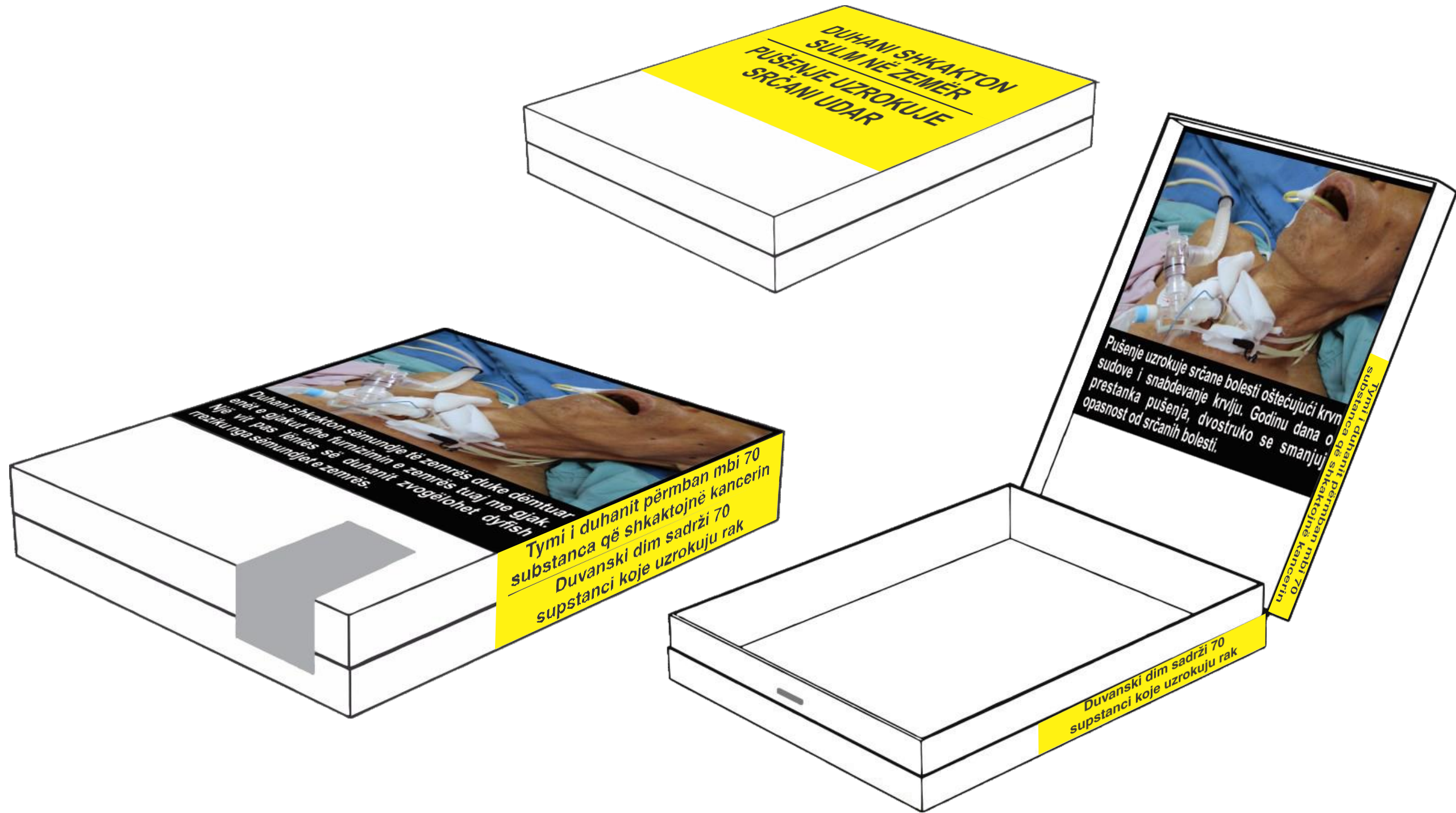

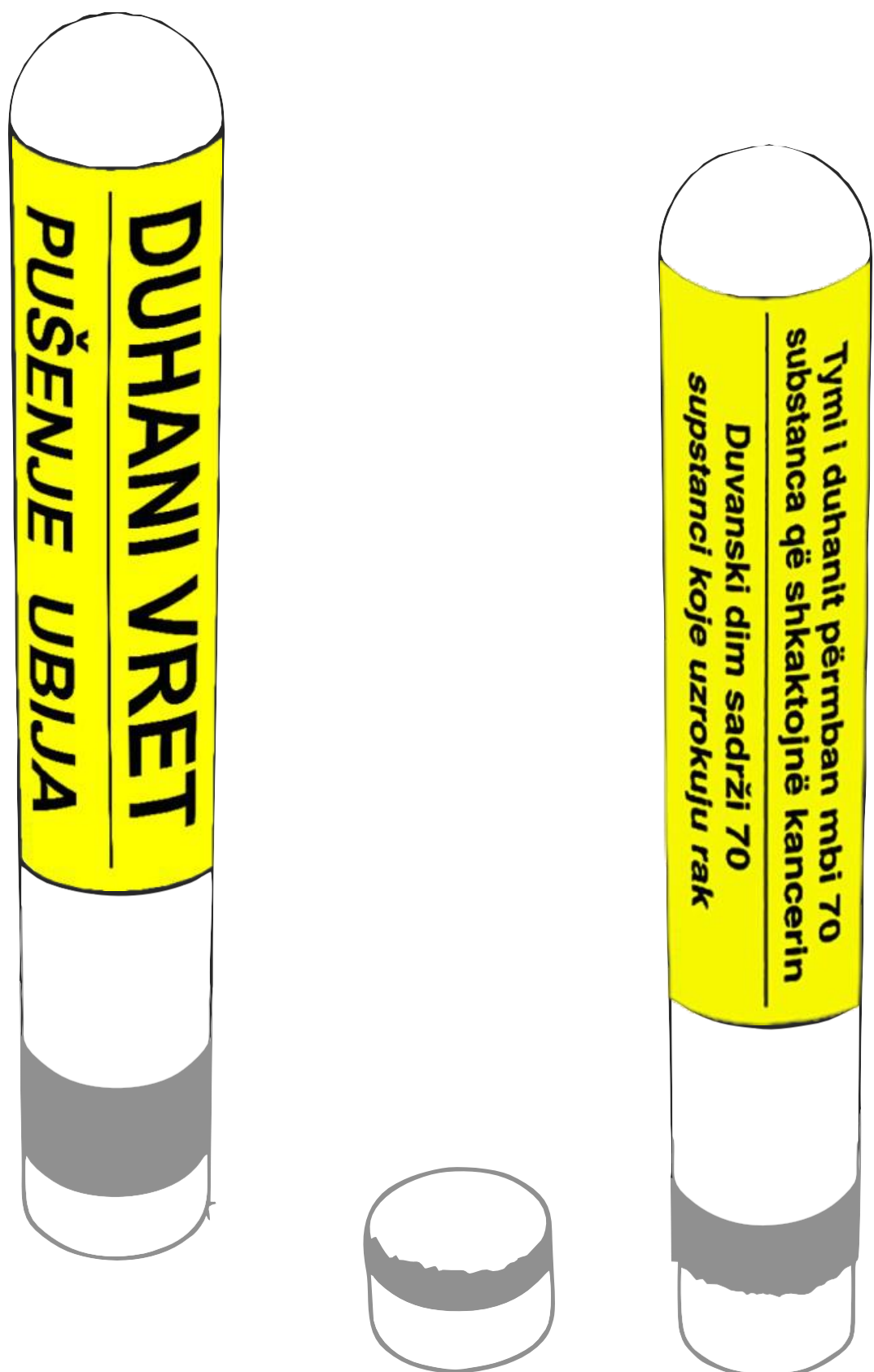
1.7 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që varet

1.9 Paketimet në formë të tubit cilindrik njësh për puro

Vërejtjet shëndetësore për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboideZdravstvena upozorenja za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje

**DUHANI SHKAKTON
KANCERIN E FYTIT
PUŠENJE UZROKUJE
RAK GRILA**

Ky duhanpirës është sëmurë nga kanceri i fytit. Laringu i tij është hequr dhe tash mund të merr frymë vetëm nëpërmjet të zgavrës në fytin e tij.

Ovaj pušač je oboleo od raka grla. Njemu je grkljan uklonjen i sada može disati samo preko otvora na njegovom grlu.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHAKTON
KANCERIN E GOJËS
PUŠENJE UZROKUJE
RAK USTA**

Konsumimi i duhanit shkakton kancerin e gjuhës, buzëve dhe pjesëve të tjera të gojës. Trajtimi mjekësor përfshinë operacione që mund të deformojnë fytyrën tuaj.

Pušenje uzrokuje rak jezika, usne i drugih delova usta. Medicinski tretman uključuje operacije koje mogu deformisati vaše lice.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON SËMUNDJE
TË ENËVE TË GJAKUT**

**PUŠENJE UZROKUJE
ZAÇEPLJENJE KRVNIH SUDOVA**

Konsumimi i duhanit ngushton dhe bllokton enët e gjakut duke e reduktuar qarkullimin e gjakut dhe oksigjenit në gjymtyrët tuaja. Me kalimin e kohës, kjo shkakton dhimbje, plagë të hapura dhe gangrenë që shpie në amputimin e gjymtyrëve.

Pušenje sužava i začepljuje krvne sudove, smanjujući protok krvi i kiseonika u vašim udovima. Tokom vremena, ovo uzrokuje bolove, stvarajući otvorene rane i gangrenu što dovodi do amputacije udova.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancë që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dimi sadrži 70
supstancë që shkaktojnë kancerin**

**MBRONI FËMIJËT
NGA TYMI I DUHANIT
ZAŠTITITE DECU OD
DUVANSKOG DIMA**

Fëmijët që i ekspozohen tymit të duhanit preken nga sëmundje të rrezikshme të mushkërive, infeksione të veshit dhe përjetojnë sulme astmatike.

Deca koja su izložena duvanskom dimu su pogođena opasnim plućnim bolestima, infekcijama uva i napadima astme.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak**

**DUHANI DËMTON FËMIJËT
ENDE PA LINDUR**

**PUŠENJE ŠTETI
NEROËNOM DETETU**

Duhani gjatë shtatzënisë zvogëlon qarkullimin e gjakut në placentë, kufizon oksigjenin dhe ushqyesit e tjerë të fëmija. Duhani shton rrezikun për abortim, lindje të parakohshme dhe mundësinë që fëmija të lind me tru dhe trup më të vogël.

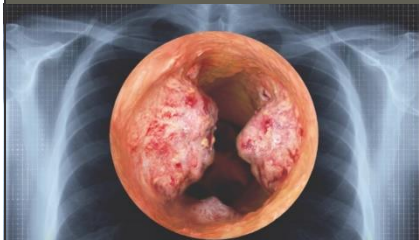

Pušenje u trudnoçi smanjuje protok krvi u posteljicu, ograničava kiseonik i druge hranljive materije za bebu. Pušenje povećava rizik od pobačaja, prevremenog porođaja i mogućnost rođenja deteta sa manjim mozgom i telom.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak**

**DUHANI SHKAKTON
KANCERIN E MUSHKËRIVE
PUËNJE UZROKUJE
RAK PLUÇA**

Duhani shkakton kancerin e mushkërive, emfizemën dhe probleme të tjera të rrugëve të frymëmarrjes. Emfizema shkatërron qeset ajrore të mushkërive. Me kalimin e kohës, frymëmarrja vështirësohet. Ju filloni të vdisni ngadalë nga mungesa e ajrit.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancë që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI VRET
PUŠENJE UBIJA**

© The Edmonton Journal

Kështu duket vdekja nga kanceri i mushkërive. Barb Tarbox ka vdekur në moshën 42 vjeçare nga kanceri i mushkërive i shkaktuar nga pirja e duhanit.

© The Edmonton Journal

Ovako izgleda smrt od raka pluća. Barb Tarbox je umro u 42 godini zbog raka pluća kojeg je uzrokovalo pušenje.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON
SULM NË ZEMËR
PUŠENJE UZROKUJE
SRÇANI UDAR**

Duhani shkakton sëmundje të zemrës duke dëmtuar enët e gjakut dhe furnizimin e zemrës tuaj me gjak. Një vit pas lënies së duhanit zvogëlohet dyfish rreziku nga sëmundjet e zemrës.

Pušenje uzrokuje srčane bolesti oštećujući krvne sudove i snabdevanje krvlju. Godinu dana od prestanka pušenja, dvostruko se smanjuje opasnost od srčanih bolesti.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

DUHANI ËSHTË VARËSI

PUŠENJE
STVARA ZAVISNOST

Nikotina shkakton varësi. Pas një kohe të shkurtër ju do ta keni të vështirë të kontrolloni sasinë e duhanit që tymosni ose të lini duhanin. Shumë njerëz nuk e kuptojnë se janë të varur nga duhani deri në momentin kur provojnë ta lënë duhanin.

Nikotin stvara zavisnost. Nakon kratkog vremena teško ćete kontrolisati količinu duvana koju pušite ili prestanak pušenja. Mnogi ljudi ne shvataju da su zavisni od duvana sve dok nisu suočeni sa prestankom pušenja duvana.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin

Duvanski dimi sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON
SULM NË TRU
PUŠENJE UZROKUJE
MOŽDANI UDAR**

Pirja e duhanit ngushton dhe bllokton arteriet në trurin tuaj. Bllokimi i arterieve shkakton sulm në tru. Sulmi në tru shpie në paralizim të përhershëm, dëmton të folurit, si dhe shkakton paaftësi dhe vdekje.

Pušenje sužava i zapušava arterije u vašem mozgu. Blokiranje arterija uzrokuje moždani udar. Moždani udar dovodi do trajne paralize, oštećenja govora, nesposobnosti i smrti.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada - Government

Ministria e Shëndetësisë - Ministarstvo Zdravstva – Ministry of Health

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (Zdravstvo) BR. 05/2023
KOMBINOVANE UPOZORENJE

Ministar Ministarstva Zdravstva,

Uskladu sa članom 6 stavom 13, 18 i 19. Zakona br.04 / L-156 o kontroli duvana (Službeni list br. 13, 07/05/2013), Aneks 1, stav 6, pos stav 6.1 Uredbe br 14/2023 o oblasti administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava i članom 38. stav 6. Poslovnika o radu Vlade br.09 / 2011 (Službeni list br. 15, 12.09.2011),

Donosi:

NACRT ADMINISTRATIVNO ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO BR. 05/2023 KOMBINOVANE UPOZORENJE

Član 1 Svrha

1. Ovo Administrativno uputstvo definiše pravila za postavljanje fotografija u boji ili drugih ilustracija i tekstova na pakovanju duvanskih i njemu sličnih proizvoda u cilju:

- 1.1. boljeg informisanja pušača duvana o zdravstvenim posledicama pušenja duvana i upotrebe duvanskih proizvoda;
- 1.2. osiguranja stalnog dejstva zdravstvenih upozorenja na pakovanju duvanskih proizvoda;
- 1.3. podsticanja prestanka pušenja duvana i obeshrabrenja početka i nastavka pušenja duvana.

2. Ovo Administrativno uputstvo je delimično usklađeno sa Direktivom 2014/40/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 3 aprila 2014 o usklađivanju zakona, pravilnika i administrativnih odredbi država članica u vezi sa proizvodnjom, prezentacijom i prodajom duvana i srodnih proizvoda i stavlja izvan snage Direktivu 2001/37/EC Službeni list br. L 127/1.

Član 2 Oblast primene

Ovo Administrativno uputstvo se primenjuje za sve vrste pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje, bezdimnih duvanskih proizvoda i novih duvanskih proizvoda

Član 3 Definicije

1. Za potrebe ovog Administrativnog uputstva primenjuju se definicije propisane u članu 2. Zakona o kontroli duvana br. 04 / L-156, kao i sledeće dole navedene definicije:

- 1.1. "spoljno pakovanje" znači bilo koji oblik pakovanja koji sadrži jednu ili više pakovnih jedinica koji su stavljeni na tržište; prozirni omoti ne smatraju se spoljnim pakovanjem;

1.2."jedinično pakovanje" znači najmanje samostalno pakovanje duvanskog ili srodnog proizvoda koje se stavlja na tržište;

1.3."džepna vrećica" znači jedinično pakovanje duvana za pušenje bilo u obliku pravougaonog džepa s preklopom koji pokriva otvor ili u obliku samostojeće vrećice;

1.4."dodatno upozorenje" podrazumeva pisani tekst praćen fotografijom u kombinovanom upozorenju, koje je prikazano u knjižari zdravstvenih upozorenja;

1.5."kombinovano upozorenje" podrazumeva upozorenje sastavljeno od fotografije ili druge ilustracije i odgovarajućeg teksta dodatnog upozorenja, obuhvaćenog u svakoj knjižari zdravstvenih upozorenja;

1.6."knjižara zdravstvenih upozorenja" podrazumeva dostupne dokumente stavljenje na raspolaganju od strane Ministarstva zdravstva koja sadrži kombinovana, opšta upozorenja i informativnu poruku;

1.7."duvan za lulu" podrazumeva duvan ili proizvode duvana koji se mogu pušiti sagorevanjem ili ekskluzivno koristeći lulu za pušenje;

1.8."duvan za samostalno motanje" znači duvan koji se može koristiti za pravljenje cigareta od samog potrošača ili prodavača u trgovini na malo;

1.9."duvan za vodenu lulu ili nargilu" znači duvan ili duvanski proizvod koji se može konzumirati putem vodene lule koja koristi sistem vodenih cevčica;

1.10."bezdimni duvanski proizvod" znači duvanski proizvod koji ne uključuje dimni postupak, uključujući duvan za žvakanje, duvan za šmrkanje i duvan za oralnu potrošnju;

1.11."duvanski proizvod za pušenje" podrazumeva duvanske proizvode koji se razlikuju od bezdimnih duvanskih proizvoda i koji obuhvataju ali ne ograničavaju: cigarete, zagrejani duvanski proizvodi, duvan za lulu, duvan za samostalno motanje, duvan za vodenu lulu ili nargilu, cigaru ili cigarilo;

1.12. "Novi duvanski proizvod" znači duvanski proizvod koji:

1.12.1. ne pripada ni jednoj od sledećih kategorija: cigarete, zagrejani duvanski proizvoda, duvan za samostalno motanje, duvan za lule, duvan za vodene lule, cigare, cigarilosi, duvan za žvakanje, duvan za šmrkanje ili duvan za oralnu potrošnju; i

1.12.2. stavljen na tržište nakon usvajanja ovog Administrativnog uputstva.

Article 4

Knjižara zdravstvenih upozorenja

1. Stupanjem na snagu ovog Administrativnog uputstva, Ministarstvo Zdravstva će obezbediti dokumentaciju- knjižaru zdravstvenih upozorenja koja sadrži tri anekse:

Aneks 1: Zdravstvena kombinovana upozorenja, opšta upozorenja i informativna poruka,

Aneks 2: Ilustracije postavljanja zdravstvenih upozorenja na pakovanja duvanskih proizvoda, i

Aneks 3: Zdravstvena upozorenja za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje.

2. Tehničke specifikacije za štampanje zdravstvenih upozorenja su u skladu sa članom 9 ovog Administrativnog uputstva.

3. Tehničke specifikacije za štampanje može izmeniti samo Ministarstvo zdravstva.

4. Knjižaru zdravstvenih upozorenja aranžira sa odlukom Ministra Zdravstva na godišnjoj osnovi.

5. Ovom Administrativnom uputstvu prilaže se Knjižara zdravstvenih upozorenja.

Član 5

Opšta upozorenja i informativne poruke na duvanskim proizvodima za pušenje

1. Svako jedinično pakovanje i svako spoljno pakovanje duvanskih proizvoda za pušenje mora sadržati:

1.1. jedno od opštih upozorenja prema knjižari zdravstvenih upozorenja;

1.2. informativnu poruku: “Duvanski dim sadrži 70 supstanci koje uzrokuju rak”;

1.3. opšta upozorenja i informativne poruke štampaju se na oba jezika, na albanskom i srpskom jeziku.

2. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u kuboidnom obliku, opšte upozorenje nalazi se na donjem delu jedne od bočnih površina jediničnog pakovanja, dok se informativna poruka nalazi na donjem delu druge bočne vidne površine jediničnog pakovanja.

3. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih vrećica sa jednim preklomom, opšte upozorenje nalazi se na gornjem delu unutrašnje površine preklopa vrećice i informativna poruka se nalazi na gornjem delu prednje strane džepa.

4. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih vrećica sa dva preklopa, opšte upozorenje nalazi se na gornjem delu unutrašnje površine preklopa vrećice i informativna poruka se nalazi na na gornjem delu prednje strane džepa.

5. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih samostojećih vrećica, opšte upozorenje nalazi se na jednoj polovini osnove vrećice i informativna poruka se nalazi na drugoj polovini osnove vrećice.

6. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku cilindra, opšte upozorenje se nalazi na spoljnoj površini poklopca i informativna poruka se nalazi na unutrašnjoj površini poklopca.

7. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku kutije sa zglobnim poklopcem, opšte upozorenje nalazi se na gornjem delu vidljive prednje površine jediničnog pakovanja i informativna poruka se nalazi na gornjem delu bočne vidljive površine jediničnog pakovanja. Upozorenja se nalaze na gornjem delu za to rezervisane površine, odmah ispod donje ivice poklopca.

8. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku kutije sa krilnim poklopcem koji se skida, opšte upozorenje se nalazi na gornjem delu zadnje vidljive površine jediničnog pakovanja i informativna poruka se nalazi na gornjem delu bočne vidljive površine jediničnog pakovanja. Upozorenja se nalaze na gornjem delu za to rezervisane površine, odmah ispod donje ivice kapaka.

9. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje za cigare cilindričnog oblika, opšte upozorenje zauzima 65% sveukupne površine cevi.

10. Opšte upozorenje i informativna poruka treba da pokriju 65% površine na kojoj su odštampane.

11. Opšta upozorenja i informativne poruke moraju biti:

11.1. otisnuti crnim, podebljanim slovima fonta Helvetica na žutoj pozadini;

11.2. otisnuti u centru površine rezervirane za njih i tekst zauzima najveći mogući udeo rezervisane površine za ova upozorenja;

11.3. otisnuti paralelno s bočnim rubom površine pakovne jedinice i spoljnog pakovanja u kuboidnom obliku.

12. Opšta upozorenja i kombinovana upozorenja trebaju da odgovaraju prikazu iz knjižare zdravstvenih upozorenja;

13. Izgled i postavljanje opštih upozorenja i informativnih poruka na pakovanju mora biti urađeno u skladu sa ilustriranim načinom knjižare zdravstvenih upozorenja.

Član 6

Kombinovana upozorenja na duvanskim proizvodima za pušenje

1. Svako jedinično pakovanje i sva spoljna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje moraju sadržavati kombinovana zdravstvena upozorenja.

2. Kombinovana upozorenja osim fotografije u boji i tekstualnih upozorenja mogu uključivati podatke o prestanku pušenja kao što su telefonski brojevi, adrese elektroničke pošte ili internetske stranice namijenjene informiranju potrošača o dostupnim programima pomoći osobama koji žele prestati pušiti duvan. Ove informacije se mogu objaviti samo kada ih odredi i zatraži Ministarstvo zdravlja
3. Kombinovana upozorenja su na prednjoj strani odštampana na albanskom jeziku a na zadnjoj strani na srpskom jeziku.
4. Kombinovana upozorenja pokrivaju 65% i spoljne vidljive prednje strane 65% vidljive zadnje strane površine jediničnog pakovanja i svih spoljnih pakovanja.
5. Kombinovana upozorenja se prikazuju na gornjem delu jediničnog pakovanja i spoljnog pakovanja i pozicionirana su u istom smeru kao i drugi podaci koji se pojavljuju na toj površini pakovanja.
6. Osim iz prethodnog stava, u jediničnim pakovanjima duvanskih proizvoda u kuboidnom obliku sa "flip top" poklopcem, kombinovana upozorenja moraju biti prikazane na donjem delu pakovanja.
7. Na pakovanjima duvanskih proizvoda za pušenje u kuboidnom obliku, kombinovana upozorenja se prikazuju na vidljivoj prednjoj i zadnjoj strani jediničnog pakovanja i svakog spoljnog pakovanja.
8. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih vrećica sa jednim preklopom kombinovano upozorenje nalazi se na vidljivoj prednjoj strani vrećice (spoljnoj površini poklopca) i na vidljivoj zadnjoj strani džepne vrećice.
9. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih vrećica sa dva preklopa, kombinovano upozorenje nalazi se na vidljivoj prednjoj strani vrećice (gornji deo) i na vidljivoj zadnjoj strani vrećice (gornji deo).
10. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u obliku džepnih samostojećih vrećica, kombinovano upozorenje nalazi se na vidljivom gornjem delu prednje i zadnje strane vrećice. Za vrećice koje se zatvaraju "rajfešlusom" ili srodnim zatvaračem, trebaju biti pozicionirana ispod "rajfešlusa" ili srodnog zatvarača.
11. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u cilindričnom obliku, oba kombinovana upozorenja moraju se pozicionirati i biti međusobno jednako udaljena, i svako mora pokrivati 65% svoje polovice površine cilindričnog pakovanja. Upozorenja se nalaze na gornjem delu rezervisane površine za ta upozorenja, odmah ispod donjeg ruba poklopca.
12. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u kuboidnom obliku koji se prostire horizontalno sa zglobnim poklopcem, kombinovano upozorenje se prikazuje na vidljivoj prednjoj

strani pakovne jedinice (spoljnoj površini poklopca) i na unutrašnjoj površini poklopca. Upozorenja se nalaze na gornjem delu površine rezervisane za upozorenja.

13. Na pakovanju duvanskih proizvoda za pušenje u kuboidnom obliku koji se prostire horizontalno sa poklopcem koji se skida, kombinovano upozorenje se prikazuje na vidljivoj prednjoj strani pakovne jedinice (spoljnoj površini poklopca) i na unutrašnjoj površini poklopca. Upozorenja se nalaze na gornjem delu površine rezervisane za upozorenja.

14. Nezavisno od veličine jediničnog pakovanja cigarete, kombinovana upozorenja moraju imati ove dimenzije:

14.1. visina: ne manja od 44 mm;

14.2. širina: ne manja od 52 mm.

15. Kombinovana upozorenja se moraju:

15.1. odštampati u jednakom broju jediničnog pakovanja;

15.2. odštampati u jednakom broju jediničnog pakovanja unutar spoljnog pakovanja, kako bi se međusobno razlikovala.

16. Dodatna upozorenja se moraju:

16.1. Otisnuti belim podebljanim slovima fonta Helvetica na crnoj pozadini;

16.2. Otisnuti u centru površine rezervirane za njih i zauzeti najveći mogući deo rezervirane površine za ova upozorenja.

17. Izgled i postavljanje kombinovanih upozorenja na duvanskim proizvodima treba biti u skladu sa ilustriranim načinom iz knjižare zdravstvenih upozorenja.

Član 7

Zdravstvena upozorenja za bezdimne duvanske proizvode

1. Svako jedinično pakovanje i sva spoljna pakovanja bezdimnih duvanskih proizvoda moraju sadržavati sledeće opštu zdravstveno upozorenje: "Ovaj duvanski proizvod šteti Vašem zdravlju i stvara zavisnost"

2. Zdravstvena upozorenja utvrđena stavom 1 moraju biti usklađena sa zahtevima navedenima u članu 5 stav 11 ovog Administrativnog uputstva. Tekst zdravstvenih upozorenja mora biti paralelan s glavnim tekstom na površini rezerviranoj za ta upozorenja. Osim toga, ona se moraju:

2.1. nalaziti na dvema najvećim površinama jediničnog pakovanja i svih spoljnih pakovanja;

2.2. pokrivati 32% površine jediničnog pakovanja i svih spoljnih pakovanja.

Član 8

Novi duvanski proizvodi

Novi duvanski proizvodi koji mogu biti stavljeni u promet na tržište treba da primenjuju zahteve ovog Administrativnog uputstva.

Član 9

Vizuelni integritet zdravstvenih upozorenja (Kombinovana upozorenja, opšta upozorenja i informativne poruke)

Zdravstvena upozorenja na jediničnom pakovanju i na svakom spoljnjem pakovanju moraju biti odštampana na način kako bi ostala vidljiva, nepromenjena, neuklonjena i neizbrisiva, i ni na koji način ne mogu se delimično ili potpuno pokriti ili prekinuti banderolom ili poreskim markicama, oznakama cena, karakteristikama osiguranja, omotačem, koricom, kutijom ili drugim materijalima. Na jediničnom pakovanju duvanskih proizvoda za razliku od cigareta, zagrejani duvanski proizvodi i duvanske vrećice, zdravstvena upozorenja mogu se fiksirati u obliku lepljive nalepnice, pod uslovom da se ne može otkloniti. Zdravstvena upozorenja moraju ostati nepromenjena tokom otvaranja jediničnog pakovanja sa poklopcem "flip top", jer se u tom slučaju zdravstvena upozorenja mogu ukloniti ili pokidati, i otvaranje poklopca se vrši na način koji obezbeđuje grafički integritet i vidljivost teksta, fotografije i informacije o prestanku pušenja duvana. Redakcija veličine kombinovanih upozorenja mora biti u proporcionalnom stepenu. Fotografija i tekst mora biti jasan i čitljiv, bez izobličenja i slabljenja kvaliteta na bilo koji način.

Član 10

Mandatne kazne i kazne

Subjekti koji prekrše odredbe ovog Administrativnog uputstva, biće kažnjeni u skladu sa članom 21 stav 1 Zakona o kontroli duvana.

Član 11

Sprovođenje

1. Svi duvanski proizvodi koji se uvoze ili proizvode za tržište Republike Kosovo, najkasnije šest (6) meseci nakon stupanja na snagu ovog Uputstva moraju sadržati zdravstvena upozorenja propisana ovim Administrativnom uputstvu.
2. Svi duvanski proizvodi koji se nalaze u prometu na teritoriji Republike Kosova, dvanaest (12) meseci nakon stupanja na snagu ovog Uputstva, moraju sadržati zdravstvena upozorenja propisana ovim Administrativnim uputstvom.
3. Dvanaest (12) meseci nakon stupanja na snagu ovog AU, na teritoriji Republike Kosova zabranjuje se promet na tržištu svih duvanskih proizvoda koji ne sadrže zdravstvena upozorenja propisana ovim Administrativnim uputstvom.

Član 12

Aneksi

Aneks 1: Zdravstvena kombinovana upozorenja, opšta upozorenja i informativna poruka,

Aneks 2: Ilustracije postavljanja zdravstvenih upozorenja na pakovanja duvanskih proizvoda, i

Aneks 3: Zdravstvena upozorenja za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje.

Član 13

Stupanje na snagu

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana nakon potpisivanja od strane ministra i objavljivanja u Službenom listu.

Dr. Arben Vitia

Ministar Zdravstva
21.09.2023

Knjižara zdravstvenih upozorenja - ANEKS 1

**ZDRAVSTVENA KOMBINOVANA UPOZORENJA, OPŠTA UPOZORENJA I
INFORMATIVNE PORUKE**

Uputstva:

- i. Kombinovane upozorenje i opšte upozorenje moraju odgovarati jedna drugoj kao što je dole predstavljeno u ovom dokumentu, grupisane u 10 vrsta upozorenja raspoređenih po rednom broju od 1 do 10.
- ii. Svako pakovanje duvanskih proizvoda za pušenje mora da sadrži kombinovano upozorenje, opšte upozorenje i informativnu poruku.
- iii. Informativna poruka je ista za sva pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje: **"Duvanski dim sadrži 70 supstanci koje uzrokuju rak"**.
- iv. Svako pakovanje bezdimnih duvanskih proizvoda mora da nosi opšte zdravstveno upozorenje: **"Ovaj duvanski proizvod šteti vašem zdravlju i stvara zavisnost"**.
- v. Zdravstvena upozorenja za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje treba da se uzimaju od Aneksa-3 knjižare zdravstvenih upozorenja. Ova upozorenja su formatirane, visoke rezolucije i visokog kvaliteta.
- vi. Način postavljanja zdravstvenih upozorenja na različite oblike pakovanja duvanskih proizvoda ilustrovan je na Aneksu-2 knjižare zdravstvenih upozorenja.
- vii. Kvalitetne slike kombinovanih upozorenja, osim slike namenjene za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda (ove se uzimaju iz Aneksa broj 3), mogu se preuzeti na linku <https://msh.rks-gov.net/Documents/Index/270> ili se zatražiti od Ministarstvo Zdravlja na mejl adresu msh.info@rks-gov.net

UPOZORENJE 1

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE RAK GRILA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Ovaj pušač je oboleo od raka grla. Njemu je grkljan uklonjen i sada može disati preko otvora na njegovom grlu.

UPOZORENJE 2

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE RAK USTA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Pušenje uzrokuje rak jezika, usne i drugih delova usta. Medicinski tretman uključuje operacije koje mogu deformisati vaše lice.

UPOZORENJE 3

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE ZAČEPLJENJE KRVNIH SUDOVA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Pušenje sužava i začepljuje krvne sudove, smanjujući protok krvi i kiseonika u vašim udovima. Tokom vremena, ovo uzrokuje bolove, stvara otvorene rane i gangrenu što dovodi do amputacije udova. Tijekom vremena, to uzrokuje bolove, rane i gangrene dovode do amputacije udova Tijekom vremena, to uzrokuje bolove, rane i gangrene dovode do amputacije udova.

UPOZORENJE 4

Opšte upozorenje:

ZAŠTITITE DECU OD DUVANSKOG DIMA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Deca koja su izložena duvanskom dimu su pogođena opasnim plućnim bolestima, infekcijama uva i napadima astme.

UPOZORENJE 5

Opšte upozorenje:

PUŠENJE DUVANA ŠTETI NEROĐENOM DETETU

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Pušenje u trudnoći smanjuje protok krvi u posteljicu, ograničava kiseonik i druge hranljive materije za bebu. Pušenje povećava rizik od pobačaja, prevremenog porođaja i mogućnost rođenja deteta sa manjim mozgom i telom.

UPOZORENJE 6

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE RAK PLUĆA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Pušenje uzrokuje rak pluća, emfizemu i druge disajne probleme. Emfizema uništava vazdušne kesice pluća. Tokom vremena, disanje se otežava. Počinjete polako da umirete zbog nedostatka vazduha.

UPOZORENJE 7

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UBIJA

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Ovako izgleda smrt od raka pluća. Barb Tarbox je umro u 42 godini zbog raka pluća kojeg je uzrokovalo pušenje duvana.

UPOZORENJE 8

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE SRČANI UDAR

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Pušenje uzrokuje srčane bolesti oštećujući krvne sudove i snabdevanje krvlju. Godinu dana od prestanka pušenja, dvostruko se smanjuje opasnost od srčanih bolesti.

UPOZORENJE 9

Opšte upozorenje:

PUŠENJE STVARA ZAVISNOST

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

(b) Dodatno upozorenje

Nikotin stvara zavisnost. Nakon kratkog vremena teško ćete kontrolisati količinu duvana koju pušite ili prestanak pušenja. Mnogi ljudi ne shvataju da su zavisni od duvana sve dok nisu suočeni sa prestankom pušenja duvana.

UPOZORENJE 10

Opšte upozorenje:

PUŠENJE UZROKUJE MOŽDANI UDAR

Kombinovano upozorenje:

(a) Slika

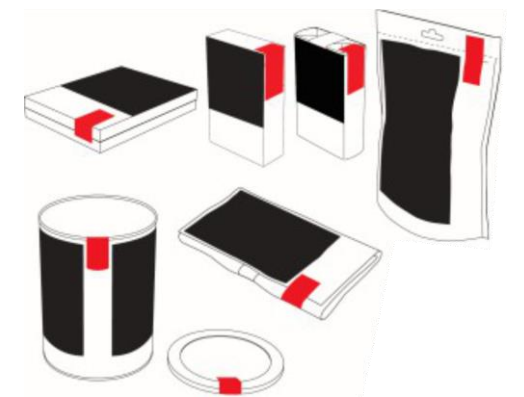
(b) Dodatno upozorenje

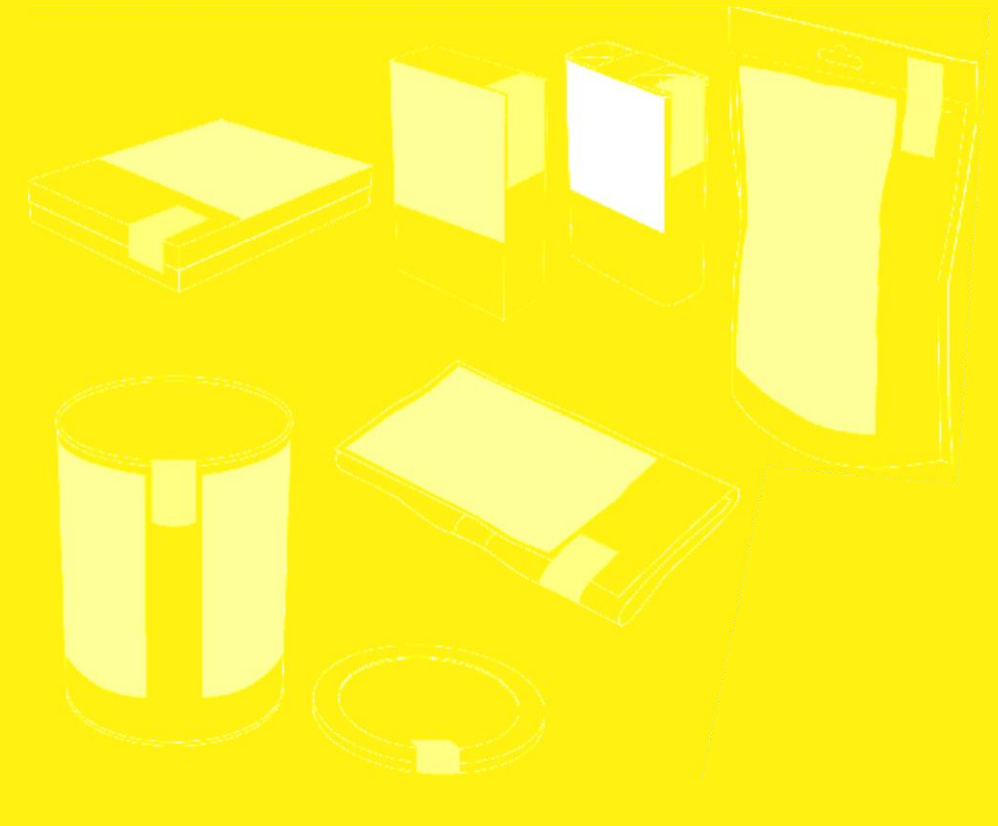
Pušenje sužava i zapušava arterije u vašem mozgu. Blokiranje arterija uzrokuje moždani udar. Moždani udar dovodi do trajne paralize, oštećenja govora, nesposobnosti i smrti.

Libraria e Vërejtjeve Shëndetësore - SHTOJCA 2
Knjižara zdravstvenih upozorenja - ANEKS 2

Ilustrimet e vendosjes së vërejtjeve shëndetësore në paketimet e produkteve të duhanit

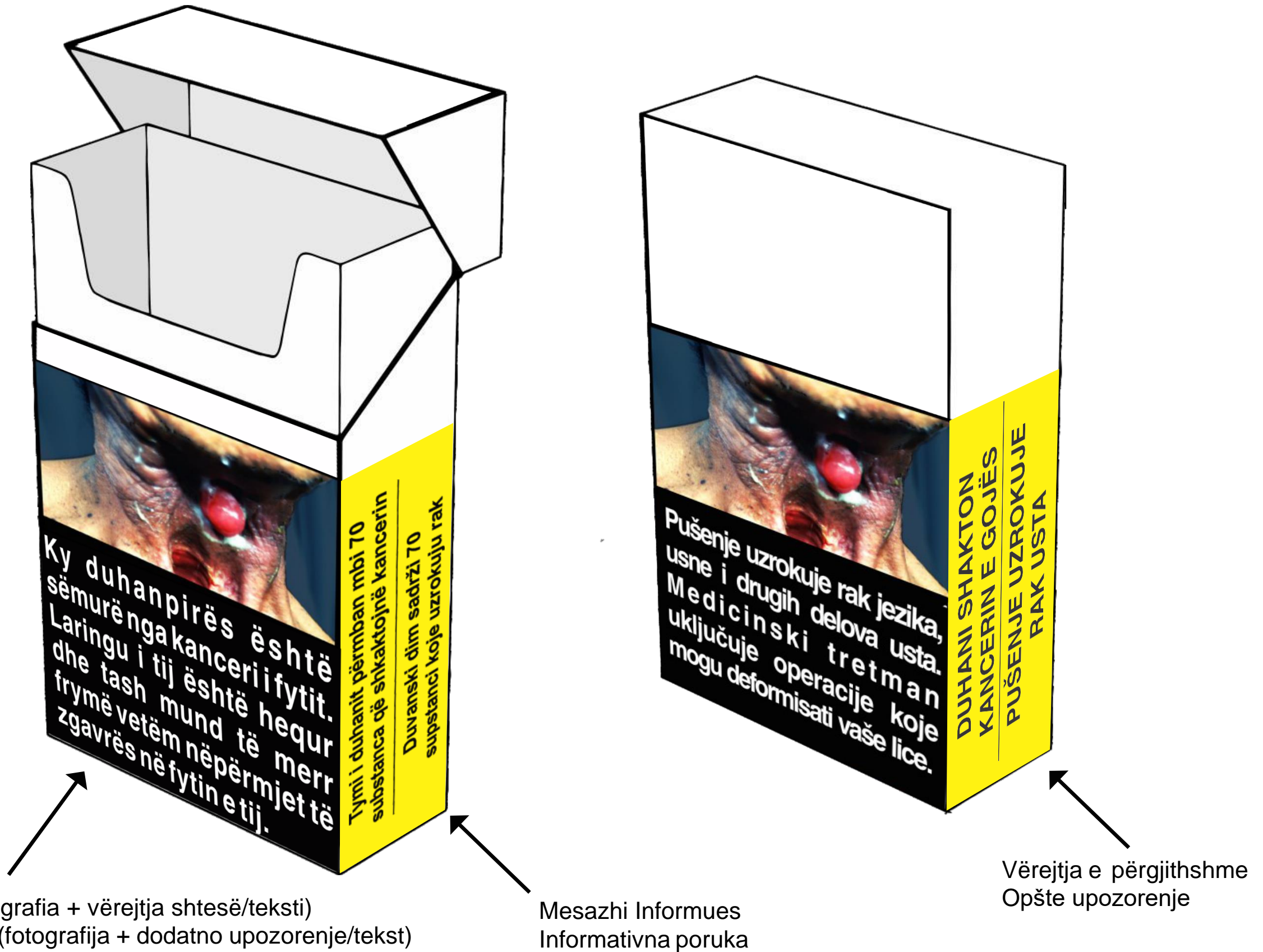
Ilustracije postavljanja zdravstvenih upozorenja na pakovanja duvanskih proizvoda

- 1.1 Paketimet në formë kuboide me kapak flip top
- 1.2 Paketimet në formë kuboide
- 1.3 Paketimet në formë të qeses së xhepit me një palosje
- 1.4 Paketimet në formë të qeses së xhepit me dy palosje
- 1.5 Paketimet në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht
- 1.6 Paketimet në formë cilindrike
- 1.7 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që varet
- 1.8 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që hiqet
- 1.9 Paketimet në formë të tubit cilindrik njësh për puro
- 2.0 Paketimet e jashtme

1.1 Paketimet në formë kuboide me kapak flip top

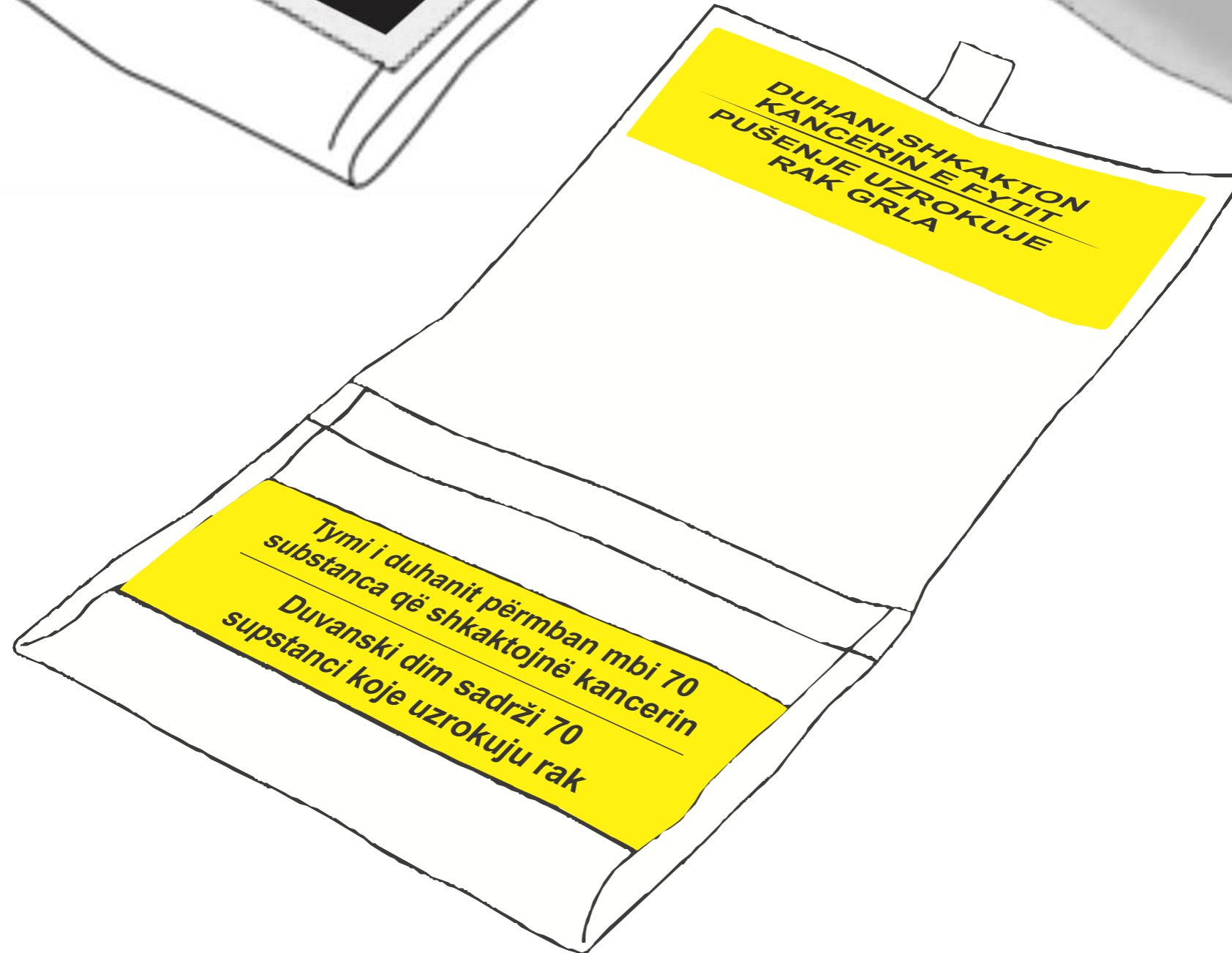

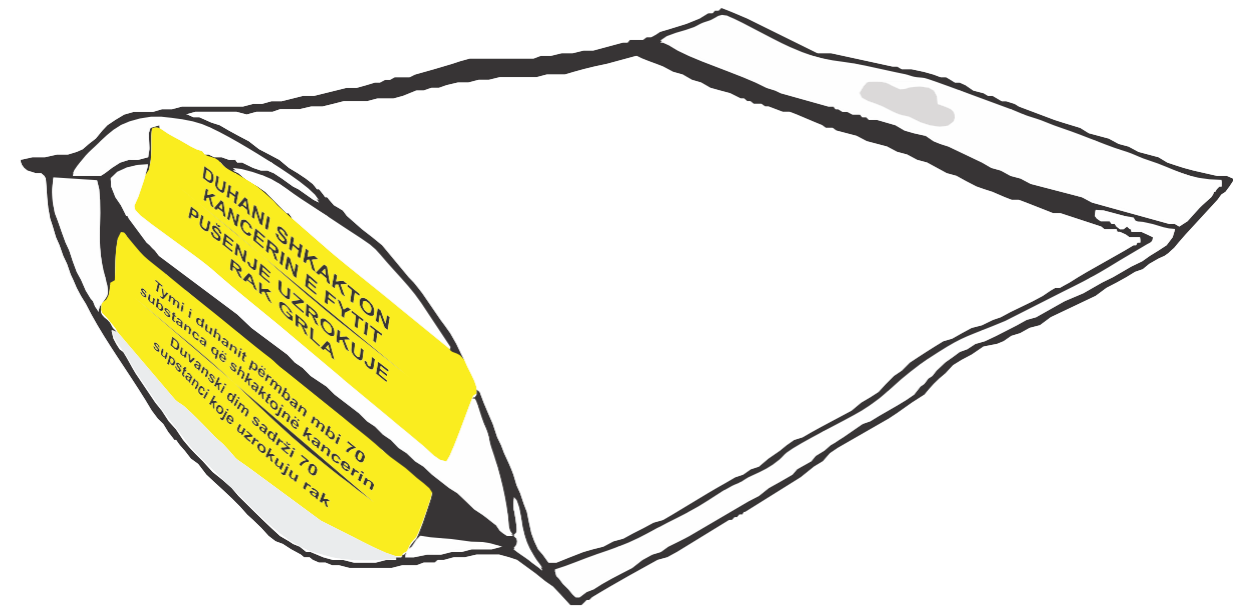

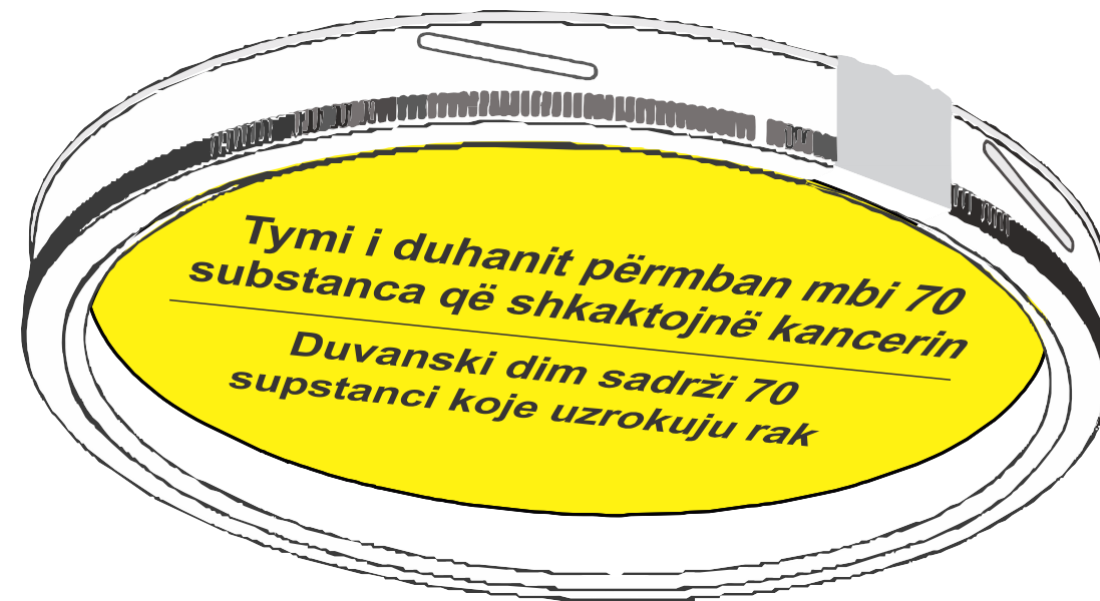
1.4 Paketimet në formë të qeses së xhepit me dy palosje

1.5 Paketimet në formë të qeses së xhepit që qëndron vertikalisht

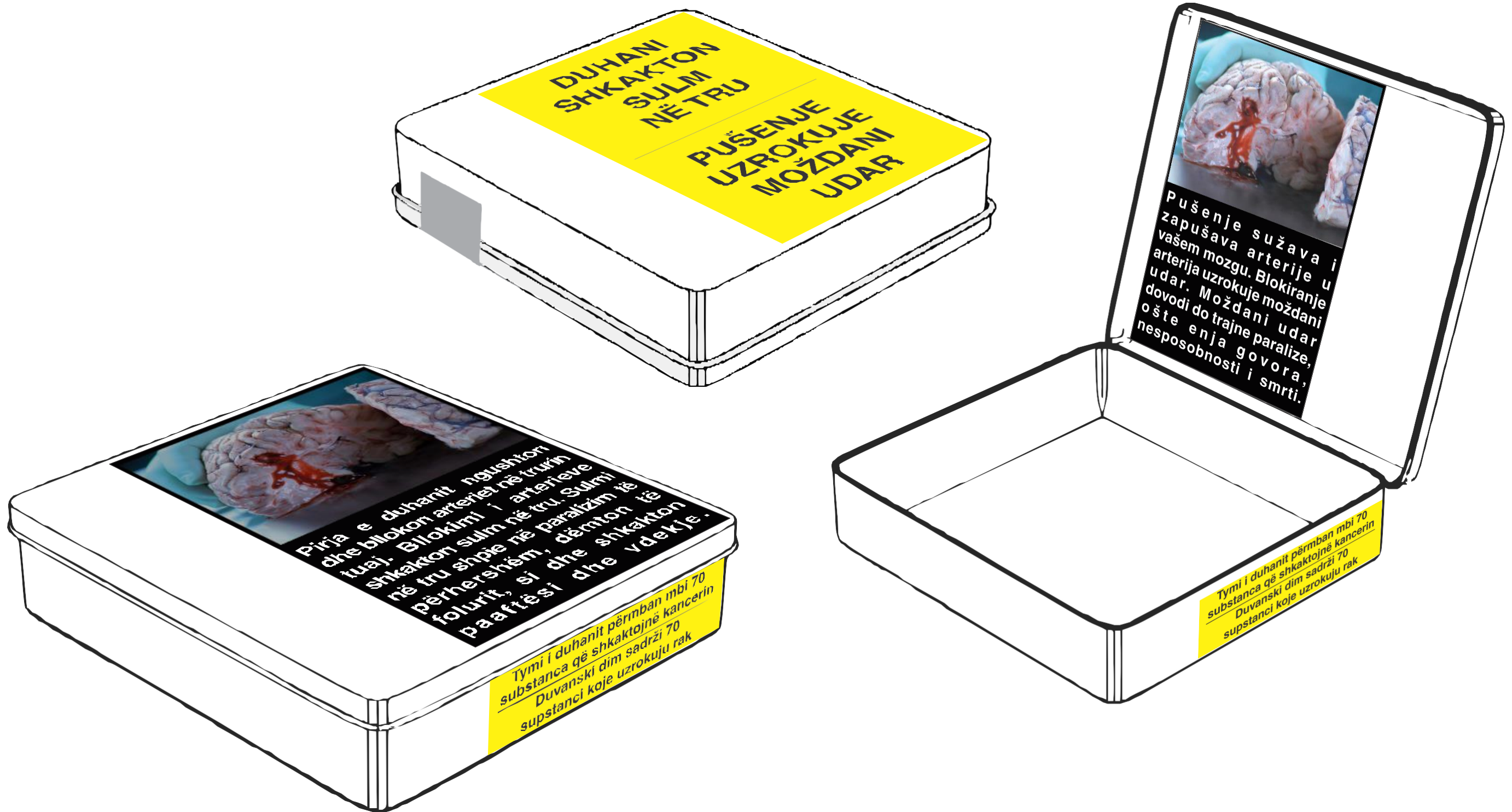

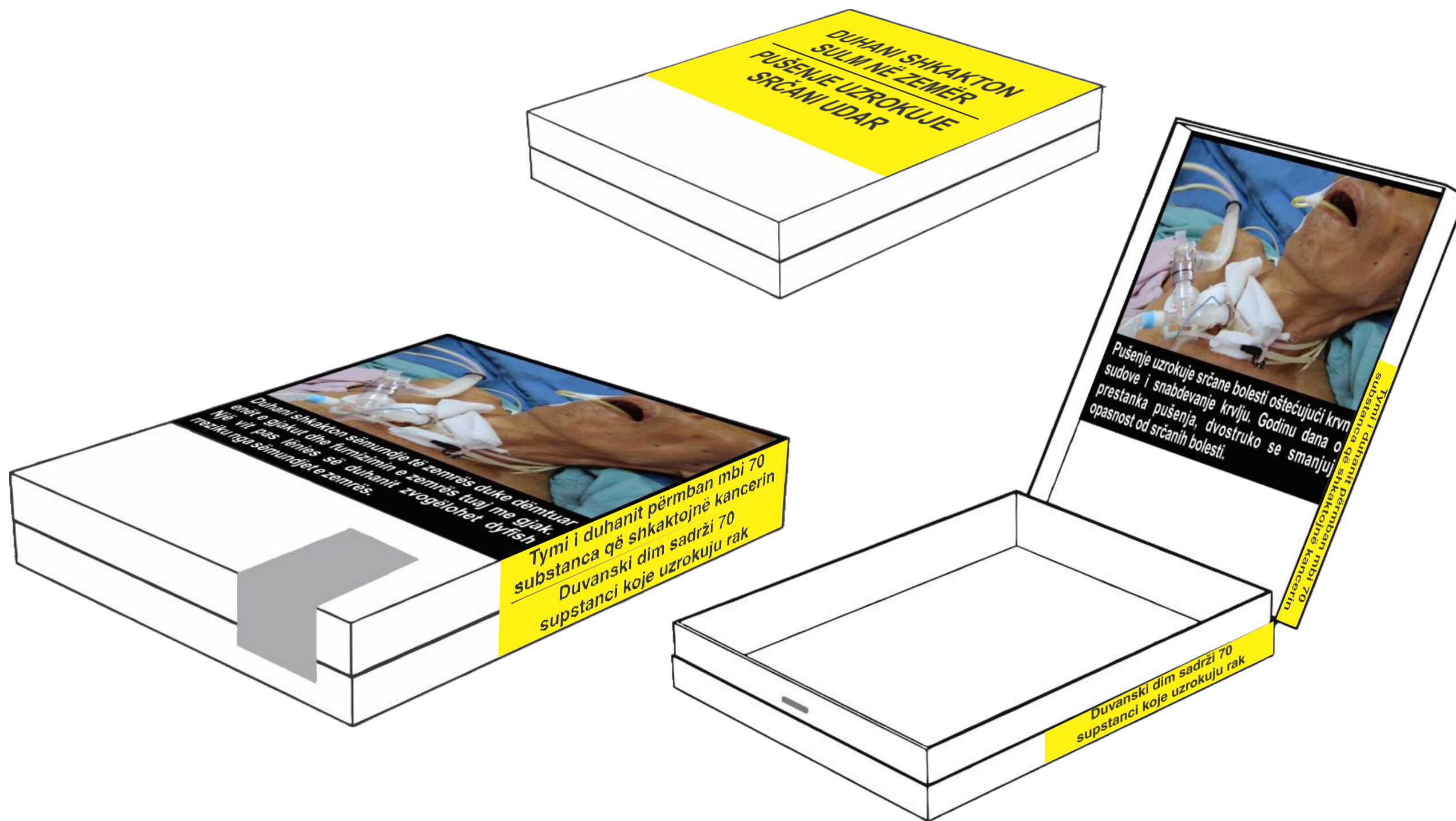

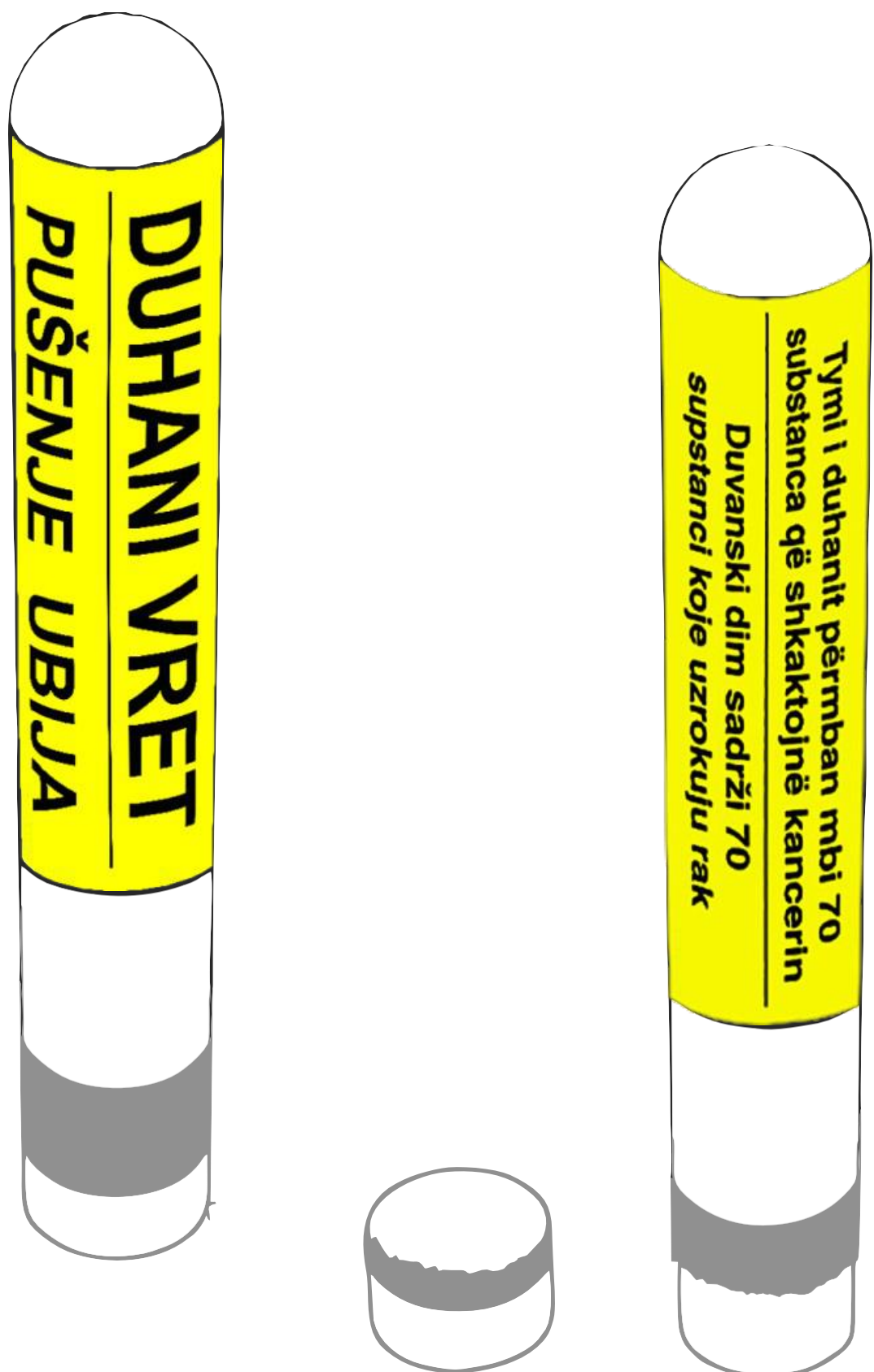
1.7 Paketimet në formë të kutisë krah me kapak që varet

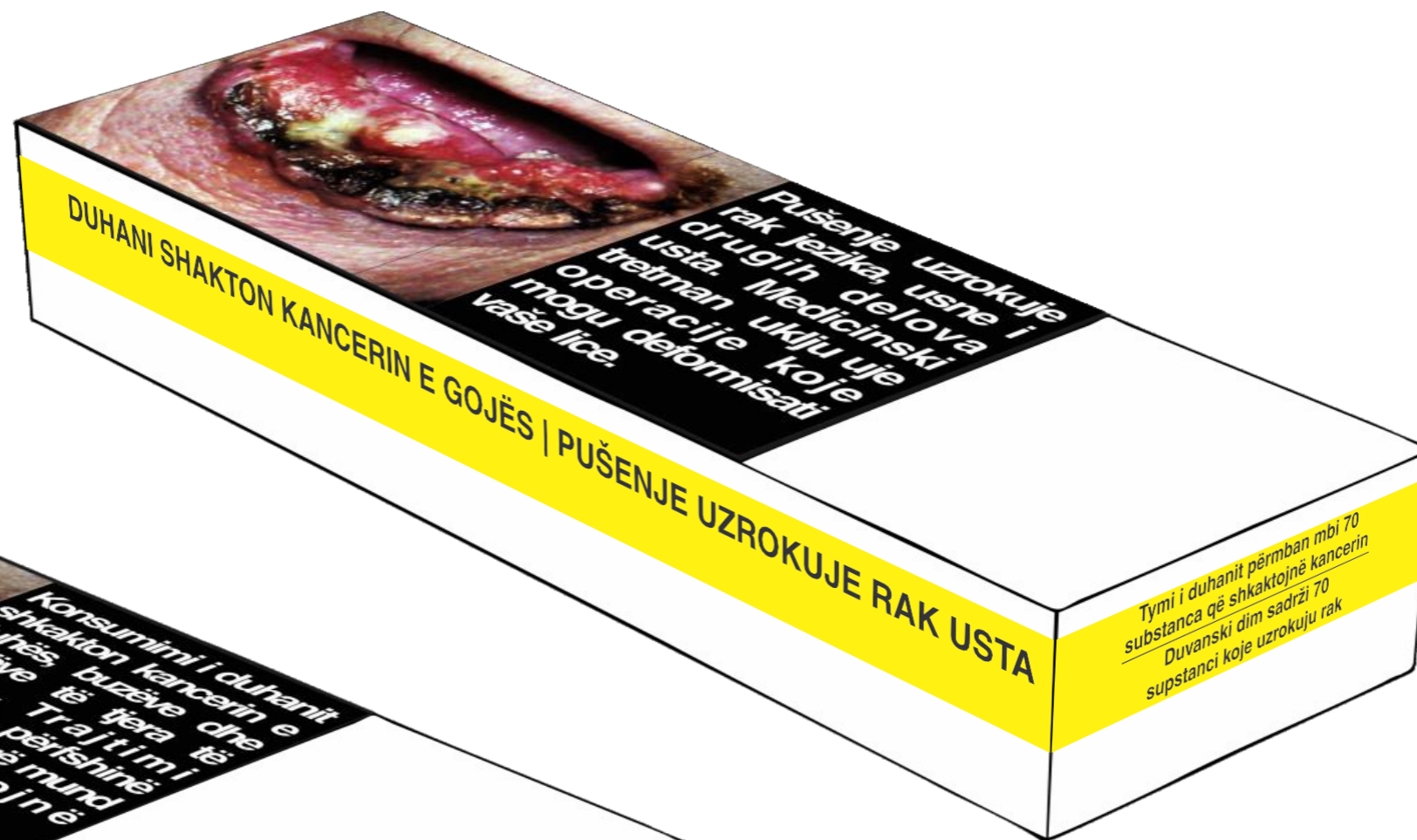

1.9 Paketimet në formë të tubit cilindrik njësh për puro

Vërejtjet shëndetësore për paketimet e produkteve të duhanit për tymosje në formë kuboideZdravstvena upozorenja za kuboidna pakovanja duvanskih proizvoda za pušenje

**DUHANI SHKAKTON
KANCERIN E FYTIT
PUŠENJE UZROKUJE
RAK GRILA**

Ky duhanpirës është sëmurë nga kanceri i fytit. Laringu i tij është hequr dhe tash mund të merr frymë vetëm nëpërmjet të zgavrës në fytin e tij.

Ovaj pušač je oboleo od raka grla. Njemu je grkljan uklonjen i sada može disati samo preko otvora na njegovom grlu.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktjnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHAKTON
KANCERIN E GOJËS
PUŠENJE UZROKUJE
RAK USTA**

Konsumimi i duhanit shkakton kancerin e gjuhës, buzëve dhe pjesëve të tjera të gojës. Trajtimi mjekësor përfshinë operacione që mund të deformojnë fytyrën tuaj.

Pušenje uzrokuje rak jezika, usne i drugih delova usta. Medicinski tretman uključuje operacije koje mogu deformisati vaše lice.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON SËMUNDJE
TË ENËVE TË GJAKUT**

**PUŠENJE UZROKUJE
ZAÇEPLJENJE KRVNIH SUDOVA**

Konsumimi i duhanit ngushton dhe bllokton enët e gjakut duke e reduktuar qarkullimin e gjakut dhe oksigjenit në gjymtyrët tuaja. Me kalimin e kohës, kjo shkakton dhimbje, plagë të hapura dhe gangrenë që shpie në amputimin e gjymtyrëve.

Pušenje sužava i začepljuje krvne sudove, smanjujući protok krvi i kiseonika u vašim udovima. Tokom vremena, ovo uzrokuje bolove, stvarajući otvorene rane i gangrenu što dovodi do amputacije udova.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancë që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dimi sadrži 70
supstancë që shkaktojnë kancerin**

**MBRONI FËMIJËT
NGA TYMI I DUHANIT
ZAŠTITITE DECU OD
DUVANSKOG DIMA**

Fëmijët që i ekspozohen tymit të duhanit preken nga sëmundje të rrezikshme të mushkërive, infeksione të veshit dhe përjetojnë sulme astmatike.

Deca koja su izložena duvanskom dimu su pogođena opasnim plućnim bolestima, infekcijama uva i napadima astme.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak**

**DUHANI DËMTON FËMIJËT
ENDE PA LINDUR**

**PUŠENJE ŠTETI
NEROËNOM DETETU**

Duhani gjatë shtatzënësisë zvogëlon qarkullimin e gjakut në placentë, kufizon oksigjenin dhe ushqyesit e tjerë të fëmija. Duhani shton rrezikun për abortim, lindje të parakohshme dhe mundësinë që fëmija të lind me tru dhe trup më të vogël.

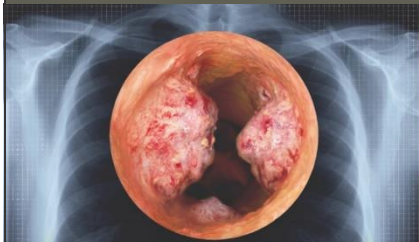

Pušenje u trudnoçi smanjuje protok krvi u posteljicu, ograničava kiseonik i druge hranljive materije za bebu. Pušenje povećava rizik od pobačaja, prevremenog porođaja i mogućnost rođenja deteta sa manjim mozgom i telom.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin**

**Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak**

**DUHANI SHKAKTON
KANCERIN E MUSHKËRIVE
PUŠENJE UZROKUJE
RAK PLUĆA**

Duhani shkakton kancerin e mushkërive, emfizemën dhe probleme të tjera të rrugëve të frymëmarrjes. Emfizema shkatërron qeset ajrore të mushkërive. Me kalimin e kohës, frymëmarrja vështirësohet. Ju filloni të vdisni ngadalë nga mungesa e ajrit.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancë që shkaktojnë kancerin

Duvanski dimi sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI VRET
PUŠENJE UBIJA**

© The Edmonton Journal

Kështu duket vdekja nga kanceri i mushkërive. Barb Tarbox ka vdekur në moshën 42 vjeçare nga kanceri i mushkërive i shkaktuar nga pirja e duhanit.

© The Edmonton Journal

Ovako izgleda smrt od raka pluća. Barb Tarbox je umro u 42 godini zbog raka pluća kojeg je uzrokovalo pušenje.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON
SULM NË ZEMËR
PUŠENJE UZROKUJE
SRČANI UDAR**

Duhani shkakton sëmundje të zemrës duke dëmtuar enët e gjakut dhe furnizimin e zemrës tuaj me gjak. Një vit pas lënies së duhanit zvogëlohet dyfish rreziku nga sëmundjet e zemrës.

Pušenje uzrokuje srčane bolesti oštećujući krvne sudove i snabdevanje krvlju. Godinu dana od prestanka pušenja, dvostruko se smanjuje opasnost od srčanih bolesti.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

DUHANI ËSHTË VARËSI

PUŠENJE
STVARA ZAVISNOST

Nikotina shkakton varësi. Pas një kohe të shkurtër ju do ta keni të vështirë të kontrolloni sasinë e duhanit që tymosni ose të lini duhanin. Shumë njerëz nuk e kuptojnë se janë të varur nga duhani deri në momentin kur provojnë ta lënë duhanin.

Nikotin stvara zavisnost. Nakon kratkog vremena teško ćete kontrolisati količinu duvana koju pušite ili prestanak pušenja. Mnogi ljudi ne shvataju da su zavisni od duvana sve dok nisu suočeni sa prestankom pušenja duvana.

Tymi i duhanit përmban mbi 70
substanca që shkaktojnë kancerin

Duvanski dimi sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak

**DUHANI SHKAKTON
SULM NË TRU
PUŠENJE UZROKUJE
MOŽDANI UDAR**

Pirja e duhanit ngushton dhe bllokton arteriet në trurin tuaj. Bllokimi i arterieve shkakton sulm në tru. Sulmi në tru shpie në paralizim të përhershëm, dëmton të folurit, si dhe shkakton paaftësi dhe vdekje.

Pušenje sužava i zapušava arterije u vašem mozgu. Blokiranje arterija uzrokuje moždani udar. Moždani udar dovodi do trajne paralize, oštećenja govora, nesposobnosti i smrti.

**Tymi i duhanit përmban mbi 70
substancia që shkaktojnë kancerin**

Duvanski dim sadrži 70
supstanci koje uzrokuju rak